

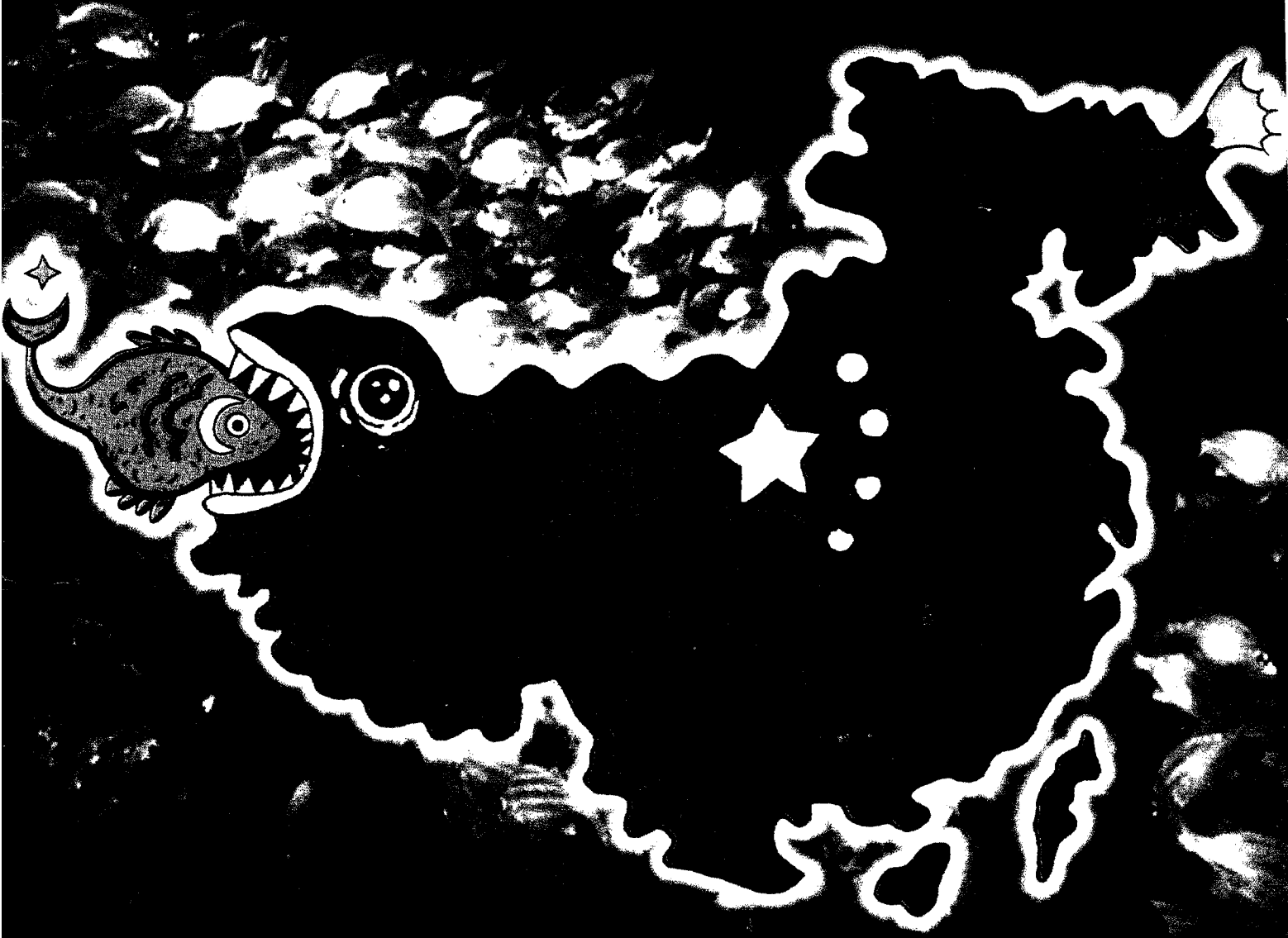
İnsanlara Hürriyet, Milletlere İstiklal

Gökbayrak

Çevre - Adalet - Yurt - Birlik - Halk ve Kültür Dergisi
1997 1200/52/97

Yıl: 14

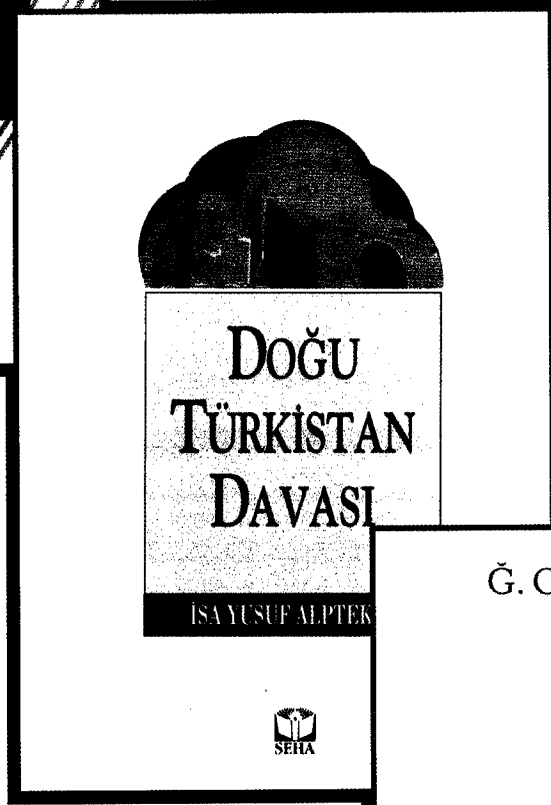
Bu zulüm
BİTECEK!



Doğu Türkistan'la ilgili kitaplar

İSTEME ADRESİ

Hoca Ahmet Yesevi Mh. Türkistan Evleri 44. Sk. 28/A 38090 Kocasinan KAYSERİ/TÜRKİYE
Tel: (0.352) 339 39 65 Fax: (0.352) 337 35 04 web:gokbayrak.com e-mail:gokbayrak@gokbayrak.com





Yıl : 14
Sayı : 80
Kasım-Aralık 2007

SAHİBİ
DOĞU TÜRKİSTAN
KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZ ADINA
Seyit TÜMTÜRK

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Oktay BOZKURT

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ebubekir TÜRKSOY

EDİTÖR
M. Dursun SÜYDÜNLÜ
editor@gokbayrak.com

HABER MÜDÜRÜ
Abdulahkim SELÇUK

REKLAM ve ABONE
Oktay BOZKURT
oktaybozkurt@gokbayrak.com
Gsm: 0535 461 38 93

YILLIK ABONE
Yurt İçi Abone : 20 YTL
Resmi Abone : 60 YTL
Avrupa : 25 Euro | Diğer ülkeler : 35\$

YURT İÇİ POSTA ÇEKİ
Oktay BOZKURT : 692046

BANKA HAVALESI (EFT)
Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği
İş Bankası Kayseri Çarşı Şubesi
TL: 5300 1944272

YURT DIŞI
Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği
İş Bankası Kayseri Çarşı Şubesi
Döviz: 5300 172164

İDARE YERİ & YAZIŞMA ADRESİ
Hoca Ahmet Yesevi Mh. Türkistan Evleri 44. Sk. 28/A
38090 Kocasinan / KAYSERİ - TÜRKİYE
Tel: (0352) 339 39 65 | Fax: (0352) 337 35 04
Web: www.gokbayrak.com
E-mail: gokbayrak@gokbayrak.com
ISSN 1303 - 5282

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazara aittir. Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilmez. İsim zikredilerek iktibas edilebilir.



0352 232 49 49
0352 221 37 39
www.asajans.net
info@asajans.net

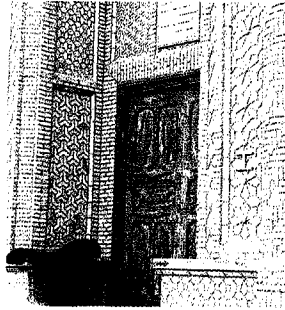
ÇİHAN OFSET MATBAACILIK
Tel.: 0.352 322 0 200
Faks: 0.352 322 0 777
cihanmekaoftset@gmail.com

İçindekiler



■ 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü

Seyit TÜMTÜRK 4



■ Doğu Türkistanlıların Camilere Girmesi Yasak!

Erkin TARİM 5

TEMSİLCİLİKLERİMİZ	ADI SOYADI	TELEFON	FAX	CEP TEL
GENEL MERKEZ	Oktay Bozkurt	0.352 339 39 65	0.352 337 35 04	0.535 461 38 93
Ankara Şube	Hayrullah Efendiçil	0.312 319 54 72	0.312 319 54 72	0.535 735 05 40

YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİMİZ

Almanya	Dolgun İsa	0049 179 651 98 60
Almanya	Dilşad Hazneci	0049 172 999 23 32
Avusturalya	Hüseyin Hasan	00411 492 01 19
Amerika	Nurye Turkel	00202 255 68 48
Amerika	Gulametin Pahta	00516 542 46 69
İngiltere	Enver Tohti	0044 078 631 160 77
Hollanda	Nurettin Atabay	0031 207 104 528
Hollanda	Sadıkay Seley	006 458 58 110
İsviçre	Karahan Endilli	0041 48 49 54 707
Kanada	Muhammed Tohti	00416 882 49 08
Kazakistan	Khahriman Gojamberdi	0073272 - 280670
Kırgızistan	Rozimehmet Abdulkabiev	00996-312-240616
S. Arabistan	Sırajiddin Azizi	00966 54511612

YURT İÇİ TEMSİLCİLİKLERİMİZ

İstanbul	Gürhan Atan	0.555 536 49 77
İstanbul	Muhammed Ebzal	0.537 441 65 30
İstanbul	Abdullah Tuğcu	0.533 651 53 38
İstanbul	Mehmet Dönmez	0.538 743 00 00
İzmir	Ali Çağın	0.536 410 87 48
İzmir	Hasan Orhan	0.533 218 34 76
Gaziantep	Oğr.Gr.Mustafa Mete	0.532 593 78 98
G.Antep/İslahiye	Yusuf Yıldızgil	0.537 355 04 27
Sinop/Boyabat	Cemal Yanıkel	0.543 483 61 57
Ş.Urfa	Yusuf Türkmen	0.543 551 05 20
Samsun/Bafra	Ahmet Dost	0.505 246 64 39
Yozgat	Osman Batur Kapuzuzoğlu	0.545 310 10 56
Elazığ	Tuna Ercan	0.532 515 10 90
Malatya	Serkan Küçük	0.532 737 60 27
Konya	Fevzi Atılğan	0.505 728 37 92
Konya	Alev Ayyıldız	0.544 395 13 26
Kocaeli/Değirmendere	Burak Kuraner	0.532 260 92 87
Niğde	Prof. Dr. Remzi Kılıç	0.536 467 09 19
Kahramanmaraş	Osman Topal	0.542 675 64 10
Antalya	Cemalettin Emeg	0.505 880 23 44
Kırşehir/Mucur	Hakan Karakaya	0.544 614 78 14
Erzurum	Serdar Bostancı	0.537 843 33 31
Çorum	Ahmet Saim Altıntaş	0.505 342 99 88
Adıyaman	Yaşar Olgun	0.536 628 46 89
Bursa	Tayfun Kermenli	0.505 893 23 32
Sakarya	Serkan Tan	0.535 323 43 94
Burdur	Canan Tören	0.544 551 88 31
Kastamonu	Adem Bahadır	0.544 246 55 55
Adana	Özgür Seçkin	0.536 286 85 15
Aydın	Burak Güler	0.506 201 06 31

Abdulcelil TURAN
Yenidoğan Mh. 41. Sk. No: 7
Daire: 4 Zeytinburnu - İST

İçindekiler



■ Kanlarını Mürekkep Yapanlar

Gökçe Yükselen
ABDURREZAK 7



■ Dernek Faalliyetlerimiz

Gökbayrak 27



■ Çin'deki Uygurların, Hak Mücadelesi

John C K, Daly 11



■ Doğu Türkistanlı Müslümanlara Çin Zulmü

Abdullah GÜLER 31



■ Uygur Örgütlerinin Kaşgar'da İdama Mahkum Edilen Uygurlar Hakkındaki Açıklamaları

rfa.org

15



■ 1933 Yılı Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti ve Anayasası

Gökbayrak 33



■ Bizi 5000\$'a Sattılar!

Adem DEMİR 18



■ Çinli Terörist Sheng Shih-Tsal'ın 1933 - 1944 Yılları Arasında Katlettiği Doğu Türkistan Türkleri

Billge TİGİN 36



■ Doğu Türkistan'dan Haberler

rfa.org

20



■ Şarkı Türkistan Tarihi

M.Emîn BUĞRA 40



Seyit TÜMTÜRK

Dünya Uygur Kongresi
Başkan Yardımcısı

Aziz Türk Milleti ve Sayın basın mensupları;

21. yüzyılda kölelik var mıdır dünyada? İnsan hak ve hukukunun bu kadar dile dolandığı, uğruna her yıl binlerce raporlar düzenlendiği çağımızda, insan haysiyetinin en alt düzeyi olan kölelik var mıdır? Var demeye varmıyor dilimiz ama var. Devlet değil adeta bir terör örgütü gibi çalışan Çin hükümetinin son icadıdır modern kölelik. Doğu Türkistan halkına uygulanan soykırım ve asimle hareketinin son silahlarından biridir kölelik. Binlerce, on binlerce Doğu Türkistanlı genç kız, gerek eğitim gerek iş imkânı bahanesi ile Çin'e götürülmektedir. Dünyayı saran kopya, kalitesiz ve ucuz Çin mallarını üreten fabrikalara işçi olarak satılmaktadır. Son derece kötü barınma şartlarında, günde 18 saat çalıştırılmaktadır. Tamamı bekâr ve 16-25 yaş arasında olan Doğu Türkistanlı genç kızlar, haberleşme ve sağlık imkânlarından yoksun, ailelerinden binlerce kilometre uzakta, ucuz köle olarak kullanılmaktadır.

Çin işgalindeki Doğu Türkistan halkının hâlihazırda yaşadığı vahşete ve zulme bir çare bulamadan ve hatta yeterince anlatıp, insanlığın dikkatini çekmeden her gün bir yenisi ekleniyor. Yıllardır anne karnında katledilen bebeklere dikkat çektik. Genç yaşlarında hapishanelerde ölüme terk edilen Doğu Türkistanlıların sesi olmaya çalıştık. Her ay onlarcasının idam edildiği, ve son olarak da 8 Kasım 2007 günü 6 kişinin idamına karar verildi. Doğu Türkistan'da ki bu vahşeti durdurun diye haykırdık. Kardeş Türk Cumhuriyetlerine, diğer komşu ülkelere, Doğu Türkistanlıları vermeyin Çin'e, göndermeyin ölüme diye seslendik. İnsan hakları savunucusuyum diyen tüm kurumlara, devletlere seslendik, Doğu Türkistan halkına uygulanan soykırımı anlattık, kendi vatanlarında azınlık durumuna

düşecekler dedik. İnsan hakları açısından en kötü sicile sahip olduğu raporlarla belgelenen Çin'e, dur demeden bu kadar yatırımın yapılmamasını, ticari ilişkilerden önce insan haklarının masaya konmasını istedik.

Ne yazık ki, her şeye rağmen Çin ödüllendirildi ve ödüllendirilmeye devam ediliyor. Bundan cesaret alan Çin de zulmüne her geçen gün yenisini ekliyor. Her yıl binlerce göçmen getiren, eski mahkûmları Doğu Türkistan'a yerleştirerek suçlu çöplüğüne çeviren Çin, akışın hızlanması için yeni teşvikler getiriyor. Son alınan kararla Doğu Türkistan'a gidecek her Çinliye 1.500 Dolar kaynak sağlıyor.

Tüm devletlere, uluslar arası ve sivil toplum örgütlerine sesleniyoruz.

Doğu Türkistan'da yaşanan insanlık dramına dur demenin zamanı gelmedi mi? Önlem almak için yaşananların dışında nelelerin oluşması bekleniyor. Zaman geçerken, her biri ayrı bir soykırım suçu olan programlar devam ederken, Doğu Türkistan halkı 1,5 milyarlık Çin'e karşı tüm gücü ile var olma ve bağımsızlık mücadelesi verirken, ne kadar daha görmemezlikten geleceksiniz.

35 milyon Müslüman Türk adına bir kez daha sesleniyoruz.

İnsanlığa ve insan haklarına olan inancımızdır bizi meydanlarda toplayan, sabrımızdır acılarımıza ve gözyaşlarımıza rağmen öfkemizi göğsümüzde saklayan. Barış ve huzur içinde bir dünya için, Çin durmalı, durmazsa durdurulmalı artık. İşgale son vermeli ve vatanımızdan çekmeli kanlı ellerini.

Saygılarımızla.

تۆۋەندىكى كىشىلەرنىڭ مەسچىتىگە كىرىپ دىنى
پائالىيەت بىلەن شۇغۇللىنىشقا بولمايدۇ.
(1) پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى.
(2) دۆلەت ئىشچى خىزمەتچىلىرى، دەم ئېلىشقا،
پېنسىيەگە چىققانلار.
(3) 18 ياشقا توشمىغان ياش - ئۆسمۈرلەر.
(4) كەنت كادىرلىرى.
(5) ئاياللار.

Doğu Türkistanlıların CAMİLERE GİRMESİ YASAK!

**Türk Milletvekilleri Doğu Türkis-
tan'daki Kurban Bayramına Tanıklık Etti**

Eski milletvekili ve Türkiye İnsan hakla-
rı Komitesi üyesi Sayın Faruk Ünsal ve iki
milletvekili arkadaşı ile birlikte İnsanı Yardım
Vakfının Uygurlarla ilgili projesi çerçevesinde
17-28 aralık 2007 tarihleri arasında 11 günlük
Doğu Türkistan ziyaretinde bulundu ve Uygur
Türklerinin bayramlaşmalarına tanıklık etti.

Üç eski milletvekilinden oluşan bu
heyet kendilerinin Kurban bayramını Türklerin
ana yurdu olan Doğu Türkistan'da geçirdikleri
için çok sevindiklerini, ancak Uygurların ma-
ruz kaldığı baskı ve zulme benzer bir duru-
mun 21. yüzyılda dünyanın hiçbir yerinde ol-
madığını ifade eden Faruk Ünsal, Uygurların
kendi kimliğini muhafaza etmenin yollarını
bulduklarını, bu yüzden Uygurları tebrik ettiğini
söyledi.

Doğu Türkistan'a Gitme Amacı

Hür Asya Radyosunun sorularını ya-

nıtlayan Faruk Ünsal, Doğu Türkistan'a gitme-
sinin amacı hakkında şöyle dedi: "Doğrusunu
söylemem gerekirse, Çin hükümetinin (Şin-
jiang) diye adlandırdığı, bizim ise Doğu Tür-
kistan diye bildiğimiz bu toprakları çok merak
ediyorduk. Çünkü ilk Müslüman Türk hanı
Abdülkerim Satuk Buğrahan'ın türbesi ora-
daydı, çünkü Türk-İslam âleminde tanınan
büyük âlim Kaşgar'lı Mahmud'un türbesi
oradaydı, ünlü filozof, alim Yusuf Has Hacib'in
türbesi oradaydı. Türk halkı ile Doğu Türkis-
tanlılar arasında bulunan birçok ortaklıklar
var olup, biz bu ortaklıkları daha da güçlendir-
mek ve kendi gözlerimizle görmek amacıyla
İnsanı Yardım Vakfı projesi çerçevesinde
oraya gittik." Uygurlar kendi kimliklerine sahip
çıkışlar.

Ünsal şöyle devam ediyor: "O toprakla-
rın eski Türk yurdu olduğunu herkes biliyor
olsa da, son zamanlarda çok sayıda Çinli
göçmenin yerleştirilmesi sonucu Doğu Tür-
kistan'daki Türk ve Müslüman milletlerin sa-
yısı % 40'lara düşmüş durumda. Biz orada
Çin hükümetinin Çinlileştirme politikasına

rağmen, Uygur kardeşlerimizin kendi kimliklerini yüksek derecede muhafaza ettiklerini görüp çok sevindik. Onları içten tebrik etmemiz gerekir."

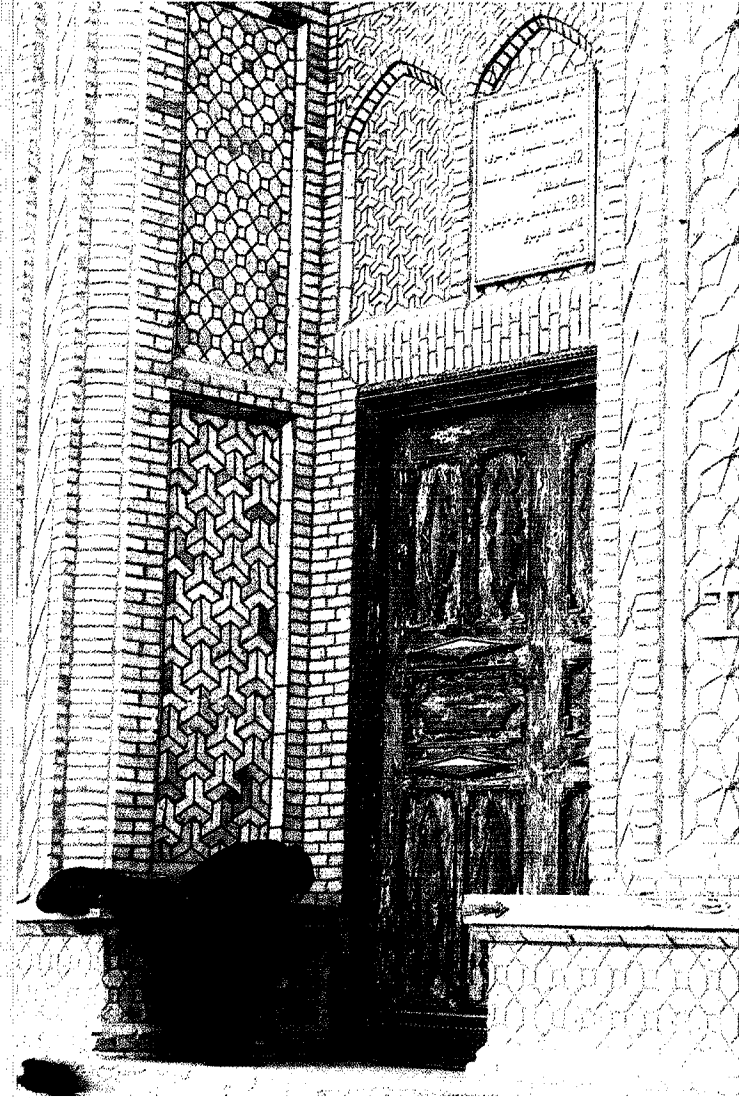
Benzeri Olmayan Zulüm

Dünyada benzeri olmayan baskı politikasının Doğu Türkistan'da Uygurlara yönelik uygulanmakta olduğunu savunan Faruk Ünsal şöyle devam ediyor: "Orada, azınlık milletlerin iki çocuk sahibi olmalarına izin veriliyor olmasına rağmen, Doğu Türkistan'daki kardeşlerimiz Çin yetkililerine para vererek ikiden fazla çocuk sahibi olmuş ve böylece kendi sayılarını çoğaltmaya çaba göstermiş durumdadır. Kültür açısından da Çinlilere karşı durmaya çalıştıklarını gördük.

Ürümçi, Hoten, Kaşgar ve Turfan gibi şehirlerde Çin hükümeti ibadeti yasaklamış olmasına rağmen, oradaki camileri cemaatle dolu halde gördük. Şuna çok şaşırdım; büyük şehirlerdeki camilerin kapılarına camiye girmesi yasaklanan insanlar hakkındaki duyurular yok, ancak küçük şehirlerdeki camilerin kapılarına camiye girmesi yasaklanan kişiler hakkındaki duyurular asılmış durumda. Dünyanın hiçbir yerinde Böyle bir iş görülmemiştir. Düşünün! Dünyanın neresinde bir ibadethanenin kapısına girmemesi gerekenler diye duyuru asılıyor? Tercümana caminin kapısına asılan duyuruyu çevirttirdik. Duyuruda Kadınlar, 18 yaşından küçükler, devlet memurları, parti üyeleri ve emekli olan memurların camiye girmesi yasak deniliyor. Kapısında söz konusu duyuru bulunan bir caminin kapısı önünde çocuğu ile namaz kılan bir kadını görünce çok etkilendim ve resmini çektim. Tüm dünya halkının bunu bilmesi gerekir. 21.Yüz yılda buna benzer insanlık dışı bir politikanın uygulanmakta olmasından insanlık dünyasının ders alması gerekir. Uygur'ların bu kadar dini baskılara rağmen dine önem vermesi bizi çok etkiledi. Onlar kendilerine yönelik baskı karşısında kendilerini muhafaza etmenin yollarını bulmuşlar. Bizimle konuşmaktan korkuyorlar, bunun için bizde onlarla her şeyi konuşmadık. Tekrar ediyorum, Uygurlar bu kadar baskı ve asimilasyon

politikasına karşısında kendi örf adet, kültürünü ve kendi kimliklerini muhafaza etmeye çalışmışlar. Öz benliğini kimliğini yitirmemek için çaba gösteren bu kardeşlerimize tebrik ediyorum dedi.

Cami Kapısındaki Duyuruda Kadınlar, 18 yaşından küçükler, devlet memurları, parti üyeleri ve emekli olan memurların camiye girmesi yasak deniliyor.



Kanlarını Mürekkep Yapanlar

siy'le ve yörenin özelliğine uygun olarak yeni-
den yazmıştır.

19. asrın başlarındaki Çin istilasından sonra yeni bir edebiyat gelişti. Bu asırda Doğu Türkistan halkına yapılan zulüm ve baskılar dayanılmaz bir hal almıştı. Bu zulme Uygur halkı birkaç kez ayaklanarak karşılık verdi. Bu karşı hareket milli kurtuluş hareketi mahiyetinde idi. Bu devirde halkın istek ve gayretlerini dile getiren yazar ve şairler ortaya çıktı. 19. asırda Uygur Türklerinin geleceğine ışık tutabilecek mahiyete araştırmalar yaparak tarihi eserler veren müverrihlerimizi de unutmamak lazımdır. Bu devirde Uygur edebiyatının en önemli simaları arasında Abdurrahim Nizarri, Noruzhan Ziyai, Turdi Galibi, Bilal Nazım ve Nazuğum sayabiliriz.

20. yüzyıl Uygur edebiyatı Doğu Türkistan'daki Çin istila ordularını ve bu istila ordusuna karşı yapılan mücadeleleri işleyen eserlerin çok olduğu bir dönemdir. Bu eserlere Uygur Türklerinin oluşturduğu milli edebiyatının başlangıcı denebilir. Zira 20. asrın başlarında Uygur yazarları, Çin istilasına ve bu istilanın Doğu Türkistan'a yüklediği içtimai faciaları konu alan bir çok eser yazdılar. Bunlar arasında günümüze ulaşabilenler şunlardır.

- 1-Emir Ali-Arzu Muhammed,
- 2-Ceng-name-Umudi,
- 3-Tarih-i Kaşgar-Muhammed Alem,
- 4-Gulca Vakıfları Beyanı-Kasım bey,
- 5-Gazat el-Müslimin-Muhammed Salih Yarkendi,
- 6-Gazat Der Mülki Çin-Molla Bilal bin Molla Yusuf,
- 7-Zafername-Molla-Şakir,
- 8-Tarihname-i Yakup Han-Şeyh Garibi,
- 9-Tarih Be Dövlet-Kurban Sufi Seferbay
- 10-Tarih-i Emniye-Molla Musa Sayrami.

ئۇيغۇر مەشھۇر شەخسلەرى

Turan diye tesmiye olunan büyük ger-
gefin üzerindeki Türk isimli halının en göz
alıcı nakışlarından bir tanesi de Uygurlardır.

Türklerin en eski ve tarihte önemli rol
oynamış kabilelerinden biri olan ve hala eski
ata yurtta yaşayan Uygur Türkleri binlerce
yıllık tarihi gelişme süreci içinde nefis milli
ağız edebiyatlarını, geleneksel klasik yazı
edebiyatlarını ve çağdaş yeni devre edebiyat-
larını oluşturdular, geliştirdiler ve bugüne ka-
dar devam ettirdiler. Tarihte 24 çeşit yazı, 17
çeşit dil kullanmış olan Uygur Türkleri bin se-
neden beri kendi ses sistemlerini genel olarak
koruyabilmişlerdir. Folklor ve yazı edebiyatları-
nı da kendi milli üsluplarıyla aynen koruyup
geliştirdiler.

10-15. asırlar arasında Budist ve Mani-
heist Uygur Edebiyatından sonra Uygur Türk-
leri tarafından meydana getirilen eserler
müşterek Türkistan edebi dilinin mahsulleri-
dir. Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı 15. yüzyıl-
dan 19. yüzyıla kadar olan asırlardan daha
çok divan edebiyatı üzerinde yoğunlaşmış
durumdaydı. O dönem edebiyatçılarının işle-
diği konuların büyük bir kısmı aşk ve kendile-
rinden önce yaşayan ünlü şairlerin yazdığı
şiirlere ve kasidelere nazireler olmuştur. Bazı
edipler Şark'ın ünlü destanlarından Leyla ile
mecnun, Ferhat ile Şirin, Yusuf ile Züleyha,
Tahir ile Zühre gibi destanları Uygur Türkçe-



Anlaşılabileceği üzere bu eserler, yazarların yaşadığı devre ait olup Doğu Türkistan Türklerinin o yıllarda Çin hakimiyetine karşı yaptıkları istiklal savaşlarını anlatmaktadır. Yukarıdaki eserlerin sonuncusunun daha genişletilmiş bir şekli olan Tarih-i Hamidi adlı kitap ise Uygur Türklerinin Çinli istilacılarla yaptıkları savaşlara yer vermesi yanında Doğu Türkistan hükümetini tanıyarak Kaşgar'a Subay ve cebeciler gönderen Sultan Abdulaziz Han ve diğer halifelere dualar ve övgüler yağdırması bakımından oldukça düşündürücüdür.

Mezkur hacimli eserlerden başka halk şairlerinin meydana getirdiği; Çin saldırılarını, zulümlerini, Uygur Türklerinin mücadelelerini sonunda halkın sevincini ve kederini anlatan halk destanları da çoktur. Bu destanlar, koşakçılar tarafından sırası geldikçe rûbab eşliğinde halk tarafından söylenmektedir. Ümmi olan halk, bu destanlar sayesinde kendi tarihini bir tür eğlence tarzında dinleyip geçmiş ile ilgili bilgi sahibi olmaktadır. Bunlara örnek olarak Sadir Pehlivan, Abdurrahman Paşa, Seyid Noçi ve son zamanlarda ortaya çıkan Gani Batur destanlarını gösterebiliriz. Ayrıca Mehmet Emin Buğra'nın ölümü üzerine Ahmet Tohti Hacı Ucat'ının yazdığı destan da fazla yaygın olmamakla beraber buraya ilave edebiliriz.

Yakup bey hükümeti düştükten sonra (1878) tekrar Çin istilasına uğrayan Doğu Türkistan halkı büyük bir soykırıma maruz kaldı. Halk, çağdaş yönetim ve cehaletin pençesinde ezilmekteydi. Çağdaş bir okul ve hastane yoktu. Buna karşı halkın ahlakını bozacak her türlü yol Çin yöneticileri tarafından destekleniyordu. 1911 tarihinde Timur Halfe (Halpe) Kumul'da ayaklandı. Bu ayaklanmayı anlatan birkaç halk destanı söylenmiştir. Bunlar arasında günümüzde de söylenen Timur halife destanı en meşhurlarındandır.

Yerli halkın isteği üzerine Talat Paşa tarafından Doğu Türkistan'a gönderilen Ahmet Kemal bey ve Mesud Sabri bey'in okuttuğu öğrenciler Türk milliyetçisi olarak yetiştikleri için etraflarına ilham vermişlerdir. Bu şahsiyetlerin faaliyetleri bölgenin geleceği açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Doğu Türkistan halkı bütün sömürü ve geri bırakılmalarına rağmen 1930 yılında Kumul'da Çinlilere karşı ayaklandı. İşte bu milli savaş Abdulhaluk gibi bir şaire ilham vererek onu halka kazandırdı. Şairin şiirleri basılmamıştır, fakat halkın milli duygusuna çok güzel hitap ettiği için halk tarafından sevilerek ezberlenmiştir. Aynı zamanda 'Sen kiming oğlisen, oyilsangçu' başlıklı şiiri Hoten ayaklanmasında askerlere marş olarak söylenmiştir. 1947-1949 yıllarında bazı şiirleri okul şarkısı olarak okutulmuştur.

Abdulhaluk Uygur, milletine sadece şair olarak hizmet etmemiş. O, Turfan ayaklanmasına bizzat katılmıştır. Savaş esnasında yakalanarak şehit edilmiştir. Abdulhaluk Uygur'dan sonra en çok tanınan edebiyatçılardan biri de Lütfullah Mutellip'tir. Yazdığı şiirler halk şiiri tarzındaydı ve halk tarafından çok beğenilmekteydi. Eserleri ile halkını cehaletten kurtarmaya çalıştı. Lütfullah Mutellip 1944 yılında Çin yönetimince hapisanede şehit edildi.

1936 yılında Çin de bulunan İsa Yusuf Alptekin bey'in öncülüğünde 'Altay Neşriyatı' adlı bir yayınevi kurulmuştur. Bu yayının evi 'Uruş Haberi', 'Yurt', 'Altay', 'Tiyenşan' adlı

dergiler çıkardı. Altay Neşriyatı kurulduğu zaman Doğu Türkistan sözde Çin'e bağlı fiilen ise Sovyet Rusya'nın güdümünde bulunan Şin-Şisey isimli bir diktatör tarafından idare ediliyordu. Mesud Sabri beyler başta olmak üzere bir çok yazar Türkçülük konularını işleyen yazılar yazdılar. dergilerin bazı sayılarında Türkiye'de bulunan Sadri Maksudi Arsal'ın yazıları da çıkmıştır.

1944 yılında Gulca ayaklanmasının sonucunda İsa Yusuf Alptekin, Mehmet Emin Buğra ve Mesud Sabri Baykozı beyler Doğu Türkistan'da oluşturulan karma hükümette görev aldılar. Böylece Altay neşriyatı da başkent Urumçi'ye taşındı. Altay neşriyatının ilk iş olarak başyazarlığını Mehmet Emin Buğra'nın yaptığı 'Erk' adlı bir gazete çıkardı. Gazetenin sahibi ve yazarlarının bazıları hükümet üyesi olduğu için Erk gazetesinde yayınlanan yazıları Çin idaresi sansür edemiyordu. Yarı resmi olan 'Şincang Gazetesi'nin başına getirilen Polat Kadri Turfani de milliyetçi olduğu için bu gazete de Türkçülük fikri işleniyordu. Bu gazete de ünlü şairlerden Abdurrahim Ötkür, Adulaziz Maksım ve Abdülşekur Yalkın'ın şiirlerinden başka Türkçülük konusunu işleyen genç şairlerin de şiirleri neşredilmekte idi.

1946 yılında öğretmenlik yapmak amacıyla Türkiye'den Doğu Türkistan'a giden Kurban Koday bu görevinin yanda yazarlık ve gazetecilik ile meşgul olmuştur. Kurban Koday Urumçi'de 'Yalkın' adlı bir gazete çıkardı. Bu gazetenin serlevhasında 'Devletçimiz, Halkçımız, Milletçimiz, Laikçımız' ibaresi bulunuyordu. Bu gazetede ki haberlerin ekseriyeti Türkiye menşeli olup bazı sayfalarında Atatürk'ün resimleri de yayınlanıyordu. Kurban Koday aslen Doğu Türkistanlı olduğu için halkını iyi tanıyor ve halka Türkçülük fikrini nasıl aşılayacağını biliyordu. Gazete de Türkçülük konusunda işlediği gibi orta dereceli okullarda da konferans verip Türkiye'yi anlatıyordu. Ayrıca 'Ulusal tarihimizin Ana Hatları' diye bir kitap yazıp bastırdı. Siyasi değişiklikler nedeniyle 'Yalkın' gazetesi kapatılınca 'Yurt' adında bir gazete çıkarmaya başladı.

Bu dönemde Urumçi sahnelerinde Mesud Sabri Baykozı'nun yazdığı 'Niyaz Kız' piyesiyle 'Kutluk Türkan' opereti oynandı. Her iki eserinde konusu Türk milliyetçiliği idi.

Yine o tarihlerde Doğu Türkistan'ın tanınmış şairlerinden 'Tarım Baylır' isimli şiir kitabı neşredildi. Bu eserde Hun tarihi ve başka milli konuları işleyen kahramanlık şiirleri ağırlıktaydı. Bu yayınlara ilaveten 'Türkistan medeniyeti', 'Tiyanşan Resimli Mecmuası' gibi büyük ebatta dergiler yayınlandı. Ayrıca bazı sebeplerle yurt dışına çıkan Türkistanlıların hariçten yazdıkları kitaplar çeşitli yollarla Doğu Türkistan'a getirilerek ders kitabı olarak okutuldu.

1949 yılının sonlarına doğru Doğu



Türkistan'a Kızıl Çinliler hakim olmaya başlamıştır. Altay neşriyatının kurucularından İsa Yusuf Alptekin, Mehmet Emin Buğra, Abdulaziz Cengiz han Damolla, Polat Kadiri Turpani, Abdurrahim Ötkür, Hacı Yakup Anat, Sattar Makbul Çoban, fethedin Mahsum ülkeyi terk etme kararı alarak sınıra gelirler. Bunların içinden M.Emin Buğra, İ.Yusuf Alptekin, Polat Kadiri Turpani, S.Makbul Çoban hududu geçerek yurt dışına çıkarlar, Diğerleri bunu başaramazlar Urumçi'de kalan M.Sabri Baykozi, Kurban Koday, A.Cengiz han Damolla ve Fethedin Mahsum Çinliler tarafından işkenceyle şehit edilmişlerdir.

Çin komünist ordusunun Doğu Türkistan'ı işgalinden sonra Şarki Türkistan Cumhuriyetinin en önemli beş lideri, Stalin ve Mao'nun planlamış olduğu uçak kazasında şehit oldu. Bu olaydan sonra Doğu Türkistan'da komünist yönetiminin diktası başladı. Artık edebiyat siyasi mücadele için çalışmaya başladı. Hakimiyeti elinde tutan Çin Komünist partisi, Doğu Türkistan'da kendi edebi teşkilatlarını, gazetelerini, dergilerini ve yayın evlerini kurmaya başladı. Mao'nun 'Sosyalistik Realizm' edebiyat nazariyesi temelinde komünizm teşvikli edebiyat oluşturuldu. Edebiyatı siyaset için çalıştırmak lazım ilkesine binaen edebiyatın bağımsız bir bilim olduğu inkar edildi.

1953'te Wang-cın Uygur Türkleri üzerindeki soykırımı devam ettirmek için binlerce vatanperveri, dini zatı, bilim adamını, yazar ve şairi hapishanelere atarak çoğunu öldürttü.

1957'de Wang-İnmao yerli milliyetçilere karşı hareket başlatarak çok sayıda aydını hapse attı ve öldürttü.

1962'de 'Zencirsiman Teşkilat Olayı' uydurulup Doğu Türkistan Halk Parti'sinin gizli üyelerinin yakalanması bahanesiyle bir çok yazar yakalanıp köylere sürüldü.

1964'te 'Dörtlü Açılış Hareketi' yapılarak yine yazarlar köylere sürüldü.

1966'da Çin'deki 'Kültür Devrimi' sırasında bilim adamları yakalandı ve öldürüldü.

1970'te dünya tarihinde görülmemiş şiddette bir olay Doğu Türkistan'da cereyan etti. Çin merkezi hükümeti, komünist parti aleyhinde olan teşkilatları bastırmış, Doğu Türkistan'daki şehirden köye kadar olan bütün Türkleri, biraz okumuş dahi olsa hepsini tutukladı. Okullar hapishanelere çevrildi. Bir çok Türk idam edildi. Doğu Türkistan'daki Çin hükümetinin reis yardımcısı Memtimin Emirep liderliğindeki Halk parti'sinin gizli liderleri öldürüldü. Üniversite öğrenciler hapse atıldı.

1990'da Barın Mücahitleri bastırıldı. Çok sayıda aydın göz altına alındı ve işten çıkarıldı. Bu olaylar günümüze kadar benzer şekilde tekrür etmiştir. meydana gelen son olaylar da yüzlerce hatta binlerce kardeşimiz katledilmiştir.

Bu yarım asırlık dönemdeki istibdat Doğu Türkistan'daki edebi çalışmaları bir dakika bile durdurmadı. Tam tersine edebiyatçılar çoğaldılar ve kendilerini geliştirdiler aziz şehit kanlarını mürekkep yapan mücahit edebiyatçıların meydana getirdiği eserler, Doğu Türkistan Türk'ünün çelik gibi olan iradesini daha da güçlendirmekte ve azmine azim katmaktadır.

Bugün Çin'in başkenti Pekin'de Azınlık Milletler Yazarlar Derneğinde iki yüzden fazla Türk yazarı üye olarak bulunmaktadır. Doğu Türkistan yazarlar derneğinin 2500 üyesi, büyük yayınevleri, onlarca edebi dergileri vardır. 'Tarım Edebiyat Ödülü', 'Han Tengri Ödülü', 'vatan Seviş Ödülü' gibi ödüller verilmektedir.

KİTAPİYAT

- Doç.Dr Baki Ablıkım 'Uygur Türk Edebiyatı Ve Siyasi Rolü'
- '21.Asra Girerken Doğu Türkistan', Türk Yurdun yayınları, nr.32 Ankara Temmuz 1995, s.33-39
- Turan Şekür, 'Uygur Türkleri Edebiyatı',
- Türk Dünyası El Kitabı III, T.K.A.E. Yayınları, nr.121 Ankara, 1992, s.769-778



John C K. Daly.
ISN Security Watch (21/11/07)

Çin'deki Uygurların, Hak Mücadelesi

Pekin'in azınlıkları bastırma ve en kötü kâbusunu defetme çabasını uluslararası terörizmle savaşı kullanarak yasallaştırılmasının ardından Çin'deki sekiz milyon Müslüman Uygur Türkü gasp edilen hakları için yaptıkları mücadeleleriyle uluslararası platformda başarı sağladı.

İnsan hakları eylemcilerine göre, dış dünya uluslararası alanda çok az bilinen Çin'deki Uygur azınlığı sorununu yavaş yavaş tanımaya başlamışken Pekin'in siyaseti geçmiş birkaç yılda azınlıklara olan baskıyı iyice arttırdı.

1 Ağustos 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) kurulduğundan beri iktidarda olan hükümet, geleneksel Çin etkisinde olan tüm bölgeleri tek çatı altına toplayan tek partili çok etnik kökenli devlette Komünist Parti'nin üstünlüğünü ısrarla koruma siyasetini izledi. Çin'deki azınlıklar içersinde Çin'in büyük öfkesine rağmen 1989 yılında Nobel Barış Ödülü'nü kazanan karizmatik lider Dalai Lama sayesinde Tibetliler her zaman dikkat çekti.

Daha az bilinen ikinci azınlık 8 milyon nüfusa sahip Müslüman Uygur Türkleri uluslararası toplumda aynı dikkati çekmek için çaba harcamaktadırlar.

Nitekim ABD başkanı George W Bush Eylül'de Uygurların lider savunucularından biri, üç kez Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen, Uygur-Amerikan Derneği başkanı olan Rabiya Kadir'i Beyaz Saray'da kabul etti. Çin'in Şincang eyaleti ve Uygurlara yönelik siyaseti şu üç olaydan büyük ölçüde etkilenmiştir: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği (SSCB)'nin yıkılışı, 11 Eylül ve barındırdığı hammadde zenginliği ve Orta Asya enerji kaynağının geçiş yolu oluşu.

Yakın geleceğin olası parlayan noktası Çin'in 2008 Olimpiyatları'na ev sahipliği yapacak olmasıdır ki bu benzeri görülmemiş bir gazeteci akının bu ülkeye gitmesini sağlayacaktır. Bu, Çin'in ayrılıkçı grupların bu olayı mücadelelerini tanıtmaya platformuna çevirmelerinden korktuğu bir durumdur.

16 Kasım'da Pekin Olimpiyatları Yöne-

tim Merkezi Başkanı Liu Shaowu gazetecilere Çin'in egemenliğini zedeleyecek eylemlere kesinlikle hoş görü gösterilmeyeceğini söylemiştir.

Uygurlarla ilgili uluslararası kamuoyunda dikkat çeken en son gelişme 10 Kasım'da olmuştur ki bu tarihte Kaşgar Orta Halk Mahkemesi terörizme karışmak suçundan ikisi iki yıl gecikmeyle idam edilmek ve birisine müebbet hapis olmak üzere üç Müslüman Uygur eylemciyi cezalandırmıştır.

Yerel medyanın bildirdiğine göre Şincang'daki komünist parti lideri Wang Lequen "Sabotaj eylemlerine cüret eden veya ülkeyi karıştırmak isteyen kimseyi ne pahasına olursa olsun hiç tereddüt etmeden engelleyeceğiz." demiştir.

Büyük ödüllü oyun

Uluslararası alanda yavaş yavaş kendini göstermeye başlayan Uygur milliyetçiliğinin gittikçe artmakta olan baskıların üstesinden gelip gelemeyeceği zamanla görülecektir. Söz konusu bölgenin büyüklüğü ve zengin kaynakları göz önünde bulundurulursa bu oyunda ödül çok büyüktür.

Şincang eyaleti yüz ölçümü bakımından Çin'in altıda birini oluşturmaktadır ve Orta Asya ülkeleri Afganistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moğolistan, Tacikistan ve Rusya, Güney Asya güçleri olan Pakistan ve Hindistan'la sınırı olması bakımından bölgedeki Çin liderliğinin önemli güvenlik konularındandır.

Masalsı İpek Yolu'nun önemli duraklarından biri olması sebebiyle Uygurlar 10. yüzyılda Sünni İslam'ı kabul etmişlerdir. Onların vahaları ve kırsal kültürleri güçlü bir merkezi devlet kurulmasına izin vermemiş, bunun yerine kültür ve dil akrabalıklarına dayalı, güçlü İslam Sufizmi'ne sahip devletler kurulmuştur. 19. yüzyılda Büyük Oyun'un doğudaki oyuncusu Rusya ve Britanya İmparatorluğu Orta Asya'nın kontrolü için yarış içersindeydiler. Sufi kardeşliği Çin ve Rusya'nın bölgeye

girmesine kuvvetli bir şekilde karşı koymuştur.

20. yüzyılın başlarında Uygur milliyetçiliği Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Kemal Atatürk'ün düşüncelerine karşı olan, 1. Dünya Savaşı sırasındaki Pantürkizm'den büyük ölçüde etkilenmiştir.

Uygurlar sadece 1933 ve 1944 yıllarında özgür devlet olan Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'ni kurmayı başarmışlardır. Uygur siyasetinin gelişimi Çinli Milliyetçi güçlere yardım eden Kızıl Ordu tarafından sekteye uğratılmıştır ve bölge daha sonra komünist Halk Kurtuluş Ordusu (HKO) tarafından işgal edilmiştir.

Aralık 1991'de komünist SSCB'nin yıkılışı Pekin'de alarm zillerinin çalınmasına neden olmuştur. Haziran 1991'de Çin'i ziyaret eden Sovyet Komünist Partisi Genel Sekreteri Mikhail Gorbachev, HKO tarafından bastırılmadan önce Tiananmen Meydanı'nda barışçıl eylem yapan öğrencileri görmüştü. Çin yönetimi şu sonuca varmıştı: Sovyet yönetiminin hatası ekonomi reformunu gerçekleştirmedi; bu SSCB'deki sakin durmayan milliyetçiliği tetiklemişti. Bunu müteakiben Çin yönetimi siyasi kontrolü elden bırakmadan ekonomi yönetimini gevşeterek karşı yolu seçti. Ekonomik yükselişle iflas etmiş, yasallıktan yoksun Markist ideoloji Çin'deki milliyetçiliğe taze kan oldu.

Bu süreçte Şincang, Çin'in karlı potansiyel ekonomik ödülünü büyüterek temsil ediyordu.

Şincang zengin minerale sahiptir. Bir örnek vermek gerekirse bu eyalet 2.19 trilyon ton kömür rezervine sahiptir, başka bir deyişle Çin'in toplam kömür rezervinin %40'ını oluşturmaktadır. Jeolojik araştırmalar 138 farklı mineralin olduğunu saptamıştır. Büyük bir ihtimalle, en önemlisi, Şincang'ın Çin'in toplam petrol ve doğal gaz rezervinin %25'ini barındırdığı tahmin edilmektedir ki şuan saptanan doğal gaz rezervi 840 milyar metreküpür.



Şincang ekonomisi Çin ekonomisiyle hiç olmadığı kadar sıkı etkileşim içersine girmektedir. Bunun ana nedenlerinden biri hem bölgenin enerji kaynağı olması hem Orta Asya enerji boru hatlarının bu bölgeden geçmesidir.

Bölge ekonomisinin sömürülmesi ve siyasi kontrol ihtiyacı yıllardır devam eden Han Çinlilerinin bölgeye olan göçünü meydana getirmiştir.

1980'lerin başında Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini müteakiben, Pekin'in Kabul'den beslenen antikomünist radikal İslamcılığa karşı beslediği şiddetli endişesi Şincang'ın kentsel merkezlerindeki askeri varlığını güçlendirmesi, Maoist ideolojinin daha güçlü bir şekilde aşılması sonucunu doğurdu. Buna karşılık Uygur milliyetçiliği sürekli olarak yükseldi.

11 Eylül'den önce bile Çin başbakanı 13 Eylül 2000'de yaptığı bir konuşmasında Çin'in birliği ve istikrarına karşı tehlikelerle mücadele etmek için "demir yumruk" gerektiğini söyleyerek Pekin'in Şincang'a karşı olan tutumunu ortaya koymuştur.

Sonuç olarak Uygurlar, Çinli yurttaşlarıyla beraber, Pekin'in tek çocuklu doğum kısıtlaması gibi baskıcı siyasetlerine maruz kalmışlardır ki bu Şincang'a olan gerek ekonomik yardım veya baskı yöntemiyle gerçekleştirmekte olan toplu Çinli göçünü hızlandırmıştır.

Etnik Han Çinlileri Çin nüfusunun %94'ünü oluşturmaktadır, ancak dünyadaki Uygur nüfusunun esas kısmı Şincang'da yaşamaktadır. Çin'in 2000 yılındaki nüfus sayımı Şincang'daki Çinli nüfusunun yerli Uygur nüfusundan iki kat daha hızlı artmakta olduğunu göstermiştir.

İstatistiklere göre 1970'ten beri 1.2 milyon Han Çinlisi Şincang'a göç etmiştir. 1949'da Şincang'ın başkenti Urumçi nüfusunun %80'ni Uygurlar oluştururken, 2007'de ise %80'ni Han Çinlileri oluşturmaktadır. Çinli göçü ve Çinlilere sağlanan iyi iş imkânları ve yerleşim yerlerinden dolayı Uygurlar yavaş yavaş yok edilmekte olduklarını düşünmektedirler.

Cennetten gelen fırsat

11 Eylül'ün acı olayları Çin komünist yönetiminin, Washington'un terörizmle savaşını destekleme karşılığında Uygur milliyetçilerini Müslüman teröristler olarak takdim etmesi için cennetten gelen bir fırsat oldu.

11 Eylül'den iki ay sonra Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü birkaç yüz Uygur'un Afganistan'daki el-Kaide kamplarında eğitim aldıklarını söylemiştir.

Çin devlet başkanı Hu Jintao 28 Mayıs 2005'teki bir konuşmasında "Biz, Çin'deki etnik unsurları kullanarak içeriye sızmaya ve sabotaj düzenlemeye çalışan Çin'in içindeki ve dışındaki düşman güçlere karşı mücadelemizde inisiyatifli sıkı bir şekilde elimizde bulunduracağız ve onlara karşı azimli bir şekilde mücadele edeceğiz." demiştir.

İnsan hakları grupları bastırma operasyonları sırasında yüzlerce Uygur'un hapse atıldıklarını ve onlarcasının idam edildiklerini bildirmişlerdir ve bu batı medyasında çok az yer almıştır. Afganistan'da ABD kuvvetleri tarafından yakalandıktan sonra Guantana-mo'ya götürülen 18 Uygur'un tümünün savaşçı düşman olmadığı resmi olarak bildirilmiş ve serbest bırakılmıştır.

Tibetliler gibi Uygur diasporası Kazakistan, Kırgızistan, Moğolistan, Pakistan, Türkiye Özbekistan'daki Müslüman milletler ve Kanada, Almanya ve ABD'deki Uygur toplulukları arasında varlığını devam ettirmektedir.

İnternet, her ne kadar diaspora üyelerine sorunlarını canlı tutma imkanı sağlasa da başkanlığını Rabiya Kadir'in yaptığı Washington'daki Uygur-Amerikan Derneği kadar etkili olamadı.

ISN Security Watch ile yapılan bir röportajda Çin'in Şincang'daki politikasını anlatırken Rabiya Kadir kibarca şunları söyledi: "Biz ana yurdumuzda azınlığa düştük. Yazımız ve dilimiz bozulmaktadır."

Uygur-Amerikan Derneği genel sekreteri Alim Seytof'un sözleri daha sertti ve ISN Security Watch'a şunları söyledi: Çin'in Doğu Türkistan siyasetinin doğasında işgalcilik var. Çoğunluk Uygur halkı marjinalleştirilmek ve anlamlı özerklik adına hiçbir şey yapılmasına izin verilmeyerek Çin kültürüne sindirilmek veya kendi kültürlerini, dilini, eğitimini, ekonomisini veya kimliğini kendi arzularına göre geliştirmeleri engellenmek istenmektedir.

Ayrıca, Çin siyaseti terörizm, bölücülük ve aşırılıktan oluşan "üç kötü" kuralına göre Uygur'ların herhangi bir yasal muhalefeti yok etmektedir. Çin hükümetinin Uygurlara yönelik son hedefi Uygurlara Çin kültürünü kabul ettirmek, komünizm veya ateizmi inanç olarak kabul ettirmektir. Ondan sonra Uygur sorunu diye bir sorun kalmayacaktır, çünkü gerçek Uygur kalmayacaktır.

1989'da Tiananmen Meydanı'na yavaş yavaş ilerleyen dört-tank sırasıyla karşı karşıya kalan tek bir Pekin sakininin fotoğrafı unutulmayacaktır. Aynı şekilde Çin'deki azınlıkları olumsuz etkileyecek bir başka fotoğraf şüphesiz Pekin Olimpiyatları'nı zehir etmeden önce Liu Shaowu'nun uykularını kaçıracaktır.

Dr. John C K Daly, Washington DC'de danışmandır ve Orta Doğu Enstitüsü'nde akademisyendir.

<http://www.isn.ethz.ch/news/sw/details.cf?m?id=18377>

Uygur Örgütleri'nin Kaşgar'da İdama Mahkum Edilen Uygurlar Hakkındaki Açıklamaları

www.rfa.org/uyghur

Bu yıl 8 Kasım günü Çin mahkemeleri Pamir dağında Çin güvenlik güçleriyle çatışmaya girdikten sonra yakalanan 6 Uygur özgürlük savaşçısını idama mahkum etti. Bu bağlamda dış dünyadaki Uygur örgütleri açıklama yaparak Çin hükümetini şiddetle kınadılar.

Dünya Uygur Kurultayı'nın sözcüsü Dilşat Reşit, iddianamede mahkumlar bölücülükle suçlanan. Uygurları Çin, Pekin olimpiyatları arifesinde de muhalif siyasi güçleri acımasızca bastırmaktadır. Çin'in farklı siyasi görüşe sahip olanları idamla cezalandırması

uluslar arası yasalara tamamen aykırıdır, diyerek kınadı.

ETIC: "Onlar özgürlük savaşçıları" Almanya'da faaliyet göstermekte olan Doğu Türkistan basın merkezi Çin mahkemesinin 6 Uygur hakkında verdiği kararı Çin hükümetinin Uygurlara uygulamakta olduğu devlet terörünün bir kısmı diye tanımladı. Söz konusu örgütün açıklamasına şunlar yer almaktadır:

Çin mahkemesi mahkumların Doğu Türkistan'ın özgürlüğü için örgütlenmesini bölücülük olarak görmüştür. Biz bunu uluslar



arası yasalarda tanımlanan kendi kaderini kendi belirleme (self determinasyon) hakkı için mücadele olarak görüyoruz.

Doğu Türkistan özgürlük mücadelesi ni barışçıl yollarla yürütmek tüm Doğu Türkistan halkının arzusudur. Ancak Çin hükümeti hakimiyeti altındaki hiçbir millete fikir ve örgütlenme özgürlüğü tanımamıştır. Dolayısıyla bir kısım Uygur eylemcilerin silahlı mücadeleye girmesinin sorumlusu Çin'dir.

Tuyguncan Abdulveli: "Onlar, gururumuz."

Kanada'da yaşamakta olan Uygur siyasi eylemcilerden Tuyguncan Abdulveli idama mahkum edilen 6 Uygur genç Doğu Türkistan halkının özgürlük mücadelesi yolunda verdikleri bir bedeldir. Doğu Türkistan'da Çin hükümeti tarafından beslenen Eroin ve AIDS ölümleriyle karşılaştırıldığında bu bir şerefli ölümdür. Tuyguncan Abdulveli konuşmasının sonunda şehit ailelerine başsağlığı diledi.

Çin basınının verdiği bilgilere göre bu yıl Ocak ayının başında Pamir dağında askeri eğitim görmekte olan gizli bir Doğu Türkistan örgütü ile Çin güçleri arasında çatışma meydana gelmiştir. Çatışmada Çin güvenlik güçlerinden bir kişi ölmüş, bir kişi de yaralanmıştır. Doğu Türkistanlı örgütten 18 kişi ölmüş, 17 kişi yakalanmıştır. Ancak bazı resmi olmayan bilgiler Çin'in kaybını gizlediğini göstermektedir. Yeni Çin Ajansı 8 Kasım'daki haberinde olayı 25 Aralık olayı diye vermiştir, ancak mahkumların yakalanma gününü 5 Ocak olarak vermiştir. Bu bilgi çatışmanın en az 11 gün devam ettiğini göstermektedir. Bu da Çin'in verdiği kaybın az olmadığını göstermektedir.

Uygur örgütlerinin şehit olanlar için Uygur halkının seçilmiş evlatları diye tanımladığı 6 kişinin isimleri: Abdulveli Emin, Muhtar Sativaldi, Kurban Mahmut, Ahmet Rahman, Emin Mihman, Ferhat Yakup (Şöhret Huşur).

Rabiya Kadir Kaşgar'da Uygurlara idam cezası verilmesi olayını Wall Street Journal'da kınadı.

22.11. 2007 Perşembe günü Japonya'nın Osaka ve Nara şehirlerindeki ziyaretini tamamlayan Uygur davasının lideri Rabiya Kadir Cuma günü Japonya'nın Hokkaydo adasında açıklama yapmak için yola çıkacaktır. Yola çıkmadan önce Wall Street Journal'da röportaj yaparak Çin hükümetinin 6 Uygur'u idamla cezalandırmasını kınadı. Çin hükümetinin Pekin olimpiyatlarından önce Çin'deki insan haklarını iyileştirme konusunda verdiği sözü tutmadığı gibi 1955'de Doğu Türkistan'a girerken verdiği özerklik sözünü de tutmadığını söyledi.

Çin'in Kaşgar'da 6 Uygur'u idam etmesi bu sözünü tutmadığının açık örneğidir. Rabiya Kadir'in Uygurların Feryadı konulu makalesi Wall Street Journal'da yayınlandığı gün o, Japonya'nın Osaka ve Nara şehirlerindeki ziyaret ve basını bilgilendirme faaliyetlerini bitirip Hokkaydo adasına gitmek için hazırlanıyordu. Onun Japonya gezisinde Japon dinleyicilerine ulaştırmak istediği önemli konulardan biri, Uygurların kişilik haklarının ağır derecede ihlal edilmekte olduğu bir dönemde olimpiyatların Pekin'de yapılacak olması olimpiyatların ruhuna aykırı olduğuydu. Çarşamba günü Osaka'daki bayanlar faaliyet merkezinde verdiği röportajında da Pekin olimpiyatlarının boykot edilmesi gerektiğini özel olarak vurgulamıştı.

Rabiya Kadir yine aynı makalesinde Pekin olimpiyatlarının boykot edilmesi gerektiğine açıklık getirip Çin hükümetinin verdiği, Pekin'de olimpiyatların yapılması halinde insan haklarının iyileştirileceği sözünü tutmadığını, Kaşgar'da 6 Uygur'un idam edilmesinin bunun tipik örneği olduğunu söyledi. Ayrıca radyomuza verdiği röportajında her yıl bayram ve uluslar arası kutlama günlerini Uygurlara idam cezası vererek kutlamakta olan bir ülkede olimpiyat oyunlarının yapılmasının kabul edilemez olduğunu söyledi.

İşe başlamanın en uygun yeri Çinlilerin Uygur Özerk Bölgesi dedikleri Doğu Türkistan'dır.

Rabiya Kadir yine aynı makalesinde, Pekin olimpiyatlarının arifesi uluslar arası

kamuoyunun bilgisi ve ilgisinden uzak dünyanın bir köşesindeki bölgelere göz atmanın en iyi fırsatıdır. İşe başlamanın en uygun yeri Çinlilerin Uygur Özerk Bölgesi dedikleri Doğu Türkistan'dır, diye yazdı.

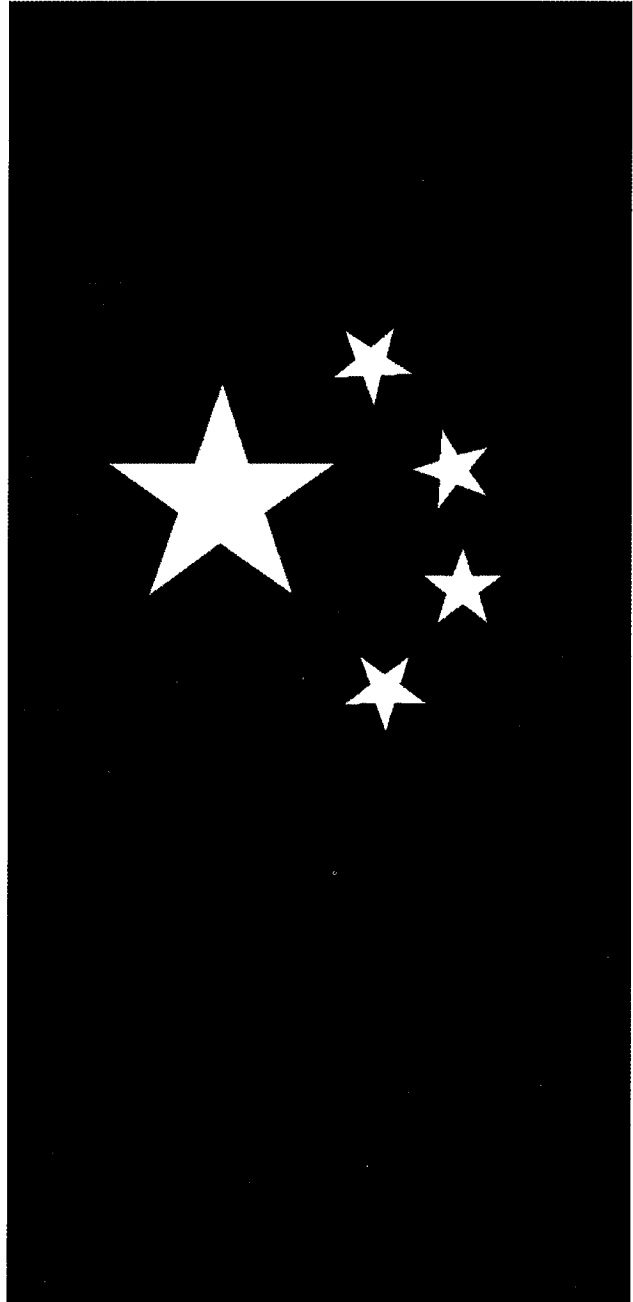
Çin makamlarının Kaşgar'da idamla cezalandırdığı Uygurları bu yıl Ocak ayında Pamir tepesini sararak sözde teröristler kampını yok etme operasyonunda ele geçirilenlerin bir kısmı olduğunu söylemiştir. Ancak sözde teröristler kampı hakkında malzemeler, video, tarafsız şahitler veya maddi delillerin ortaya konmadığı, mahkemenin kararı ilan etmek dışında mahkeme süreci, mahkeme kaydı, deliller ve mahkumların isimlerini açıklamadığı bildirilmiştir. Japon dinleyicilerin bilmek istedikleri konuların biri de şuydu: Çin hükümeti niçin Uygurları olimpiyat oyunlarına getirmeyip sürekli bastırmaktadır? Rabiya Kadir'in söylediğine göre Osaka'daki toplantıda bu soruya Rabiya Kadir'in yerine onun Japon arkadaşı cevap vermiştir.

Uygurlara yerel yönetimlerde hiç söz hakkı verilmemektedir.

Rabiya Kadir makalesinde yine şunları kaydetti: Çin sadece Pekin olimpiyatları için verdiği sözünü değil, Uygurlara verdiği özerklik sözünü de tutmamaktadır. Pekin 1955'te milliyeti ve medeniyeti Uygurlardan oluşan Doğu Türkistan'a özerklik vereceğini vaat etmişti. Oysa günümüzde Uygurlara yerel yönetimlerde hiç söz hakkı verilmemektedir. O, Japonya'daki toplantılarında Doğu Türkistan'da geçmiş 60 yıl boyunca meydana gelen siyasi ve sosyal değişimleri anlattı. Toplantılarda Japon dinleyicilerin dikkatini çeken önemli konulardan biri de Doğu Türkistan'a olan Çinli göçüydü.

Rabiya Kadir, Ürümçi nüfusunun %70'ini oluşturan Çinlilerin Uygurlara nasıl davrandığı sorulduğunda "maalesef..." diye cevap verdi. O, makalesinde yine Uygurların yasal haklarının terörle mücadele bahanesiyle ihlal edilmekte olduğunu kaydetti. Çin hükümetinin tutukladığı Uygurlar haksız davranışlara maruz kalmaktadır; çoğu zaman

avukat tutmaları da engellenip kanunsuz bir şekilde hapisanelerde tutulmakta; itham edildiği suçu hakkında delil talep etmeleri ve üst mahkemelere başvurmaları reddedilmektedir, dedi. Makalesinin sonunda olumlu siyasi gelişmelerin barışçıl yollarla gerçekleşmesi gerektiğini vurgulayarak Çin makamlarının gazetecileri tutukladıkları, vatandaşlarını evlerinden çıkardıkları, dini faaliyetlerin takip edildiği ve muhalif görüşlerin bastırıldığı aşikârdır. Hal böyleyken biz Çin'in vaatlerine nasıl güvенеceğiz? dedi.



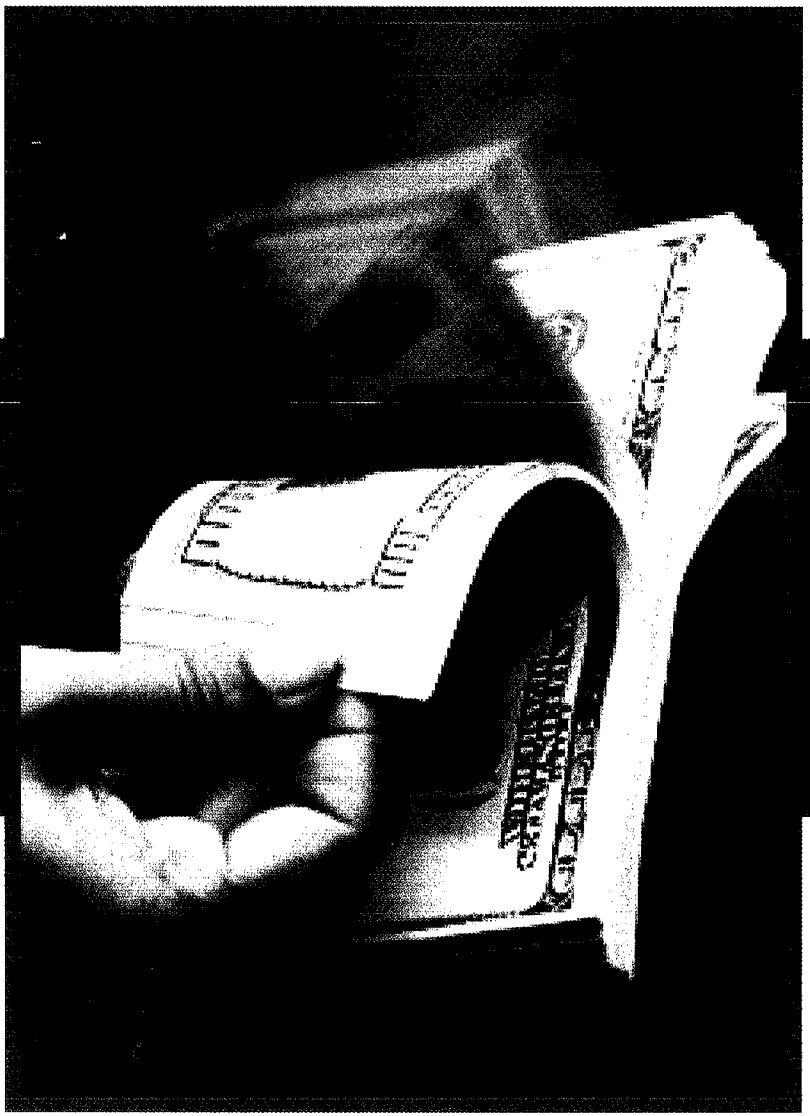
Bizi 5000\$'a SATTILAR!

Suçsuz yere Guantamo'da 4,5 yıl tutsak kalan Uygur Türkleri, "Pakistan istihbaratı bizi 5 bin dolara ABD'ye sattı" suçlamasında bulundu.

Sade bir yaşam sürdürürken Afganistan - ABD savaşı başlayınca Pakistan'a sığındıklarını belirten Ebubekir Kasım, Ağtar Kasım Basit, Ahmet Adil ve Eyüp Hacı Muhammed, Pakistan istihbaratı tarafından kişi başına 5 bin dolara ABD'ye satıldıklarını söylüyor.

Suçsuz oldukları mahkeme kararıyla tescil edilen; hayatlarını karartan süreci ve Guantamo'da yaşadıklarını bütün ayrıntılarıyla anlatan dört Uygur Türkü "Normal, sıradan insanken işkence gördük ve anormal insanlar haline getirildik. Şimdi vatansız, kimliksiz, pasaportsuzuz. Aklandık ancak insanların bilinçaltındaki 'terörist' imajımız silinmedi..."

11 Eylül saldırılarının hemen ardından Amerika, dikkatini Afganistan'a yoğunlaştırmıştı. New York'taki İkiz Kuleleri yerle bir eden saldırılardan sonra 8 Ekim 2001'de ABD savaş uçakları Afganistan'a bomba yağdırdı. Tora Bora Dağları bombalanırken binlerce insanın tutuklanarak Guantamo cehennemine gönderileceği kimsenin aklına gelmemişti.



ABD; Kabil, Kandahar ve Celalabat başta olmak üzere Afganistan'ın birçok kentinde yüzlerce insanı Taliban'dan devraldığı cezaevlerine hapsetti. Taliban ve El Kaide üyesi olmakla suçlanan insanlar, aylarca Kandahar'daki cezaevlerinde kaldıktan sonra kamyonlara doldurularak başka yerlerle nakledildi. Turuncu renkli elbiseler giydirilmiş, saç ve sakalı birbirine karışmış, elleri ve ayakları zincirlerle bağlanan tutsakların ABD'nin Küba'daki askeri üssü Guantamo'ya götürüldükleri ve burada insanlara uyguladığı işkence aylar sonra basına yansıdı.

Suçlu olup olmadığı belli olmayan ve oradan oraya sürüklenen bu insanlardan biri de Türk vatandaşı olan Murat Kurnaz'dı. Bu yüzden Türkiye kamuoyunun yakında izlediği Guantamo'daki tutuklularla görüşmek önemliydi. Guantamo'da kalanlar ne tür işkenceler gördü? Nasıl bir yaşam mücadelesi verdiler? El Kaide ve Taliban üyesi oldukları ne derece doğru? Bu soruların yanıtını birinci ağızdan öğrenme isteği sürekli merakımızı kamçılıdı.



2008'e girmeden birkaç gün önce bir kaynaktan, Guantanamo'da 4,5 yıl tutsak kalan sekiz kişinin Arnavutluk'un başkenti Tiran'da yaşadığını öğrendik. Bunlardan beşi Doğu Türkistanlı Uygur Türkleri, biri Cezayirli, biri Mısırlı, biri de Özbekistanlı'ydı. Onlarla görüşmek için derhal harekete geçtik ve büyük uğraşlardan sonra beş Uygur Türk'ü konuşmayı kabul etti.

Tiran'a vardığımızda grupta en çok işkence gören isim Muhammed Hakimcan'ın İsviçre'ye iltica ettiğini öğrendik. Ebubekir Kasım, Ağtar Kasım Basit, Ahmet Adil ve Eyüp Hacı Muhammed ise yaşadıklarını tek tek anlattı.

"DÖRT AY YIKANMADIK"

İlk konuşan, en iyi Türkçe bilen Ebubekir Kasım'dı: "Her birimizi 5 bin dolar karşılığında Amerikalılar'a sattılar. ABD'lileri 'işte bunlar terörist' diye kandırıp paralarını alan insanlar, bizim gibi birçok kişinin de hayatının bitmesine neden oldu. İlk sorgumuzu Kandahar'da yaptılar. Hepimize terörist gözüyle baktıkları için anlattıklarımıza inanmıyor, inanılmaz cezalar veriyorlardı.

Kandahar'daki cezaevinde dört ay hiç yıkanmadık. Günlerce aç ve susuz kaldık. Saçımız, sakalımız birbirine karıştı ve bitlendik. Duymak istedikleri cevapları alamayınca çığına dönüyorlardı. Ellerimiz başımızın üstünde diz üstü duracak şekilde gece gündüz bekletiyorlardı. Yorulup düşenlere daha büyük cezalar veriyorlardı."

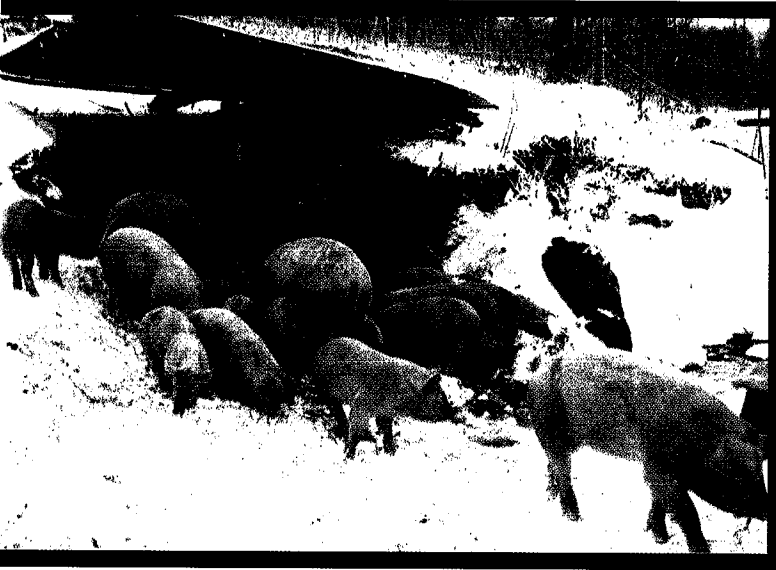
"KÖPEKLERLE KORKUTUP, YÜKSEK MÜZİK SESİYLE İŞKENCE"

Amerikalılar'a karşı savaşmadıklarını, tek kurşun dahi atmadıkları halde "terörist" damgası yediklerini ve boş yere 4,5 yıl tecrit hayatı yaşadıklarını söyleyen Ebubekir Kasım sözlerini şöyle sürdürdü: "Altı ay Kandahar'daki cezaevinde kaldıktan sonra bizi Guantanamo'ya götürdüler. Burada başka işkenceler uygulandı; yüksek müzikle işkence ettiler, köpeklerle korkuttular, çocukların ağlama sesini kaydettikleri kasetler dinlettiler. Kadın askerler birçok kişiyi taciz etti. Birçok kişi psikolojik bunalıma girdi. Dört kişi sıkıntı ve işkence sonucu öldü. Hayatımız karardı." Ebubekir Kasım konuşurken tutsakların en gençlerinden Eyüp Hacı Muhammed söze giriyor. Murat Kurnaz'la aynı koğuşta kaldığını ve kampta en çok işkence görenlerin başında geldiğini söyleyen Eyüp Hacı Muhammed "Ben Amerika'ya gitme hayaliyle yaşadım. Bunun için vatanımı terk ettim. Amerikalılar'a hep sempatiyle bakıyordum. Ancak hiçbir ilgim olmadığı halde terörist diye cezaevine koydular.

Yapılanları hazmedemediğim için karşı çıkıyordum. Cezalara ve işkencelere tepki gösterdiğimden hücre cezasına çarptırılıyordum. Namaz kılarken tekmeliyorlardı. Kuran okuduğumda elimdeki kitabı alıp tuvalete atılab. Her türlü işkenceyi yaptılar. 17 yaşındaki bir insanı tüm dünyaya terörist olarak gösterdiler. Şu anda 24 yaşındayım ve bütün hayallerim yok oldu!"



Çin, Doğu Türkistan'ı, En Büyük Domuz Üretim Üssüne Dönüştürmeyi Hedefliyor



Çin'in Uygur Bölgesi'ndeki hayvancılık bölümünün haberine göre, Çin Doğu Türkistan'ı önümüzdeki 10 yıl içerisinde Çin'in Kuzey Batısındaki en büyük domuz besleme üssü olarak tesis etme çalışmasına yatırım başlamıştır. Tanrı Dağ Web Sayfasının konu ile ilgili haberine göre, Uygur Özerk Bölgesi Yönetimi her yıl 10 milyon yüeni domuz yetiştiriciliği için ayırmıştır.

Çin hükümeti Doğu Türkistan'da domuz besleme üssünün kurulacağı bölgeleri ilk aşamada kararlaştırmış, ve bu karara göre, Sanji'nin Doğusu, Kumul'un Kuzeyi, Tanrı-

dağ eteklerindeki bölgeler, İli Vadisi, Tarım Havzası, Jungarya Havzasındaki bölgeler, KORLA, AKSU, ve KAŞGAR İli önemli üsler olarak belirlenmiştir. Edinilen bilgiye göre, halihazırda adı geçen bölgelerde geniş kapsamlı domuz besleme firmalarının geliştirilme çalışmaları, besleme bölgeleri, beslenmeden iyi sonuç almaya yönelik çalışmalar ve bu konuda uzman ekiplerin yetiştirilmesiyle ilgili çalışmalar çoktan başlamıştır.

Dünya Uygur Kurultayı sözcüsü Dilşat REŞİD'in açıklamasına göre, genel olarak İslam dinine, dinsel örf ve adetleri ve milli kimliklerine sıkı sıkıya bağlı Doğu Türkistan bölgesini, Çin hükümeti domuz besleme üslerini daha da genişletmesi, bu bölgedeki müslümanların dini ve yaşamsal örf - adetlerine yönelik ağır hakarettir, dolayısıyla Çin'in bu icraatı, Doğu Türkistandaki halkın tepkisini çekmekte ve halkı öfkeliendirmektedir.

Bu Yıl Doğu Türkistan'da Yine Yaklaşık Bin Kişi AIDS Hastalığına Yakalandı

Doğu Türkistan'da AIDS hastalığına yakalanan kişilerin sayısı, 1995 yılından bu yana ciddi oranda artış göstermiştir. Doğu Türkistan'da AIDS'li hasta sayısının Çin genelinde 4. sırada olduğu belirtilmiştir.

"Şinjang yerel gazetesi"nin, Çin Hükümetinin AIDS hastalığına yakalanma istatistik raporuna dayandırdığı habere göre,

KNOW HIV AIDS

günümüzde Doğu Türkistan'da AIDS'e yakalananların sayısı 60 bini geçmiş, başta İli, Ürümqi, Aksu ve Kaşgar illeri olmak üzere toplam 9 ilde AIDS hastası bulunmaktadır. Şinhua ajansinin haberine göre, Eylül 2005'den Eylül 2006'ya kadar Doğu Türkistan'da AIDS'e yakalananların sayısı 6000'e ulaşmıştır. Şinjiang yerel gazetesine göre, eylül 2006-2007 arasında Aids'e yakalananların sayısı 3681'e ulaşmıştır.

Rabiye Kadir Hanım Japonya'da Bir Dizi Ziyaretlerde Bulundu

Dünya Uygur Kurultayı başkanı, Uygur Milli Hareketi lideri Rabiye KADİR hanım, Uluslararası Af Örgütü Japonya şubesinin daveti üzerine, 7-28 Kasım tarihleri arasında Japonya'da çeşitli ziyaretler gerçekleştirdi. Rabiye KADİR Hanım Japonya'da 8 ayrı şehirde konferans verdi.

28 Kasım'da Japonya Senato ve Temsilciler Meclisi Üyeleri tarafından düzenlenen şahitlik toplantısına katıldı. Rabiye KADİR hanımın Japonya'ya gerçekleştirdiği ilk ziyaret olmakla beraber, Rabiye hanım TOKYO'da RFA Uygurca şubesinin muhabirini kabul ederken: "Benim ziyaretimin temel amacı,



Japonya hükümeti ve halkını, Uygur halkını desteklemeye çağırmaktır" dedi. Rabiye KADİR Hanım Japonya hükümetinin, kendisine Japonya'yı ziyaret etmeye imkân tanıdığına çok minnettar olduğunu ifade etti.

Rabiye KADİR Hanım, Japonya hükümeti ve halkının Uygur halkının kendi kültürü ve kişisel haklarını savunmasında yardım etmesini, suçsuz yere Çin hapisanelerinde bulunanlar ve iki oğlunun özgürlüğüne kavuşması için Çin hükümetine baskı yapmasını, Uygurların dünya üzerinde yürüttüğü insan hakları faaliyetlerini desteklemesini umud ettiğini belirtti. Ayrıca Japon hükümetinin Uygur öğrencilere göstermiş olduğu ilgi ve alakalarından dolayı özellikle teşekkür etti.

Tibet'in dini lideri Dalay LAMA, Tayvan'daki Gou Mindang (Milliyetçi Çin) Başkanı Ma Yingju, Demokrasi ve Kalkınma Partisi Başkanı She Changyenler de kendisi ile aynı zamanda ziyarette bulunacağını belirten Rabiye KADİR Hanım : "Ben, DALAY LAMA'nın ve Gou Mindang (Milliyetçi Çin) Başkanı Ma Yingju, Demokrasi ve Kalkınma Partisi liderlerinin Japonya'da ziyarette bulunmasından son derece memnunum, hepimizin hedefi demokrasi, özgürlük ve kişisel haklardır. Bu nedenle ben Japonya hükümetinden son derece minnettarım, Japonya hükümetinin bize sağladığı bu fırsat için müteşekkirim" dedi.

Uluslararası Af Örgütü Japonya şubesinin müdürü: "Ben, Rabiye KADİR hanımın Japonya'ya gelmesinden son derece mutluyum, bu sefer Rabiye KADİR hanıma Japonya'da konferanslar düzenlemeyi teklif etmemizin nedeni; insanları Çin'de yaşanan insan hakları sorunları, Uygurların kendi kültürünü yaşatma, insan hakları ve kendi kaderini kendileri tayin etme haklarına önem vermeye çağırmaktır" dedi.

Suudi Arabistan Radyosunun Uygur Dili Yayını Yeniden Başladı

Saudi Arabistan'daki muhabirimizin haberine göre, Suudi Arabistan Radyosunun

Cidde şehrinde yayın yapan "Türkistan" bölümünün yayını 11 Kasım'dan itibaren tekrar başladı. Bu bölümün yayınına, Suudi Arabistan hükümetinin gelişim projesine göre ara verilmiş ve birkaç ay durdurulmuştu. Birtakım düzenlemelerden sonra tekrar yayına başladı.

Muhabirimizin bildirdiğine göre, Türkistan bölümünün yayını özellikle Uygur bölgesi ve eski Sovyetler Birliğinin Orta Asya bölgesine yönelik olup, 1982'de kurulmuş ve ilk yıllarda birer saat yayın yapıyordu. Daha sonra iki saate çıkarıldı, bu süre içerisinde Uygur ve Özbek dillerinde karışık yayın yapıyordu. Şimdi ise, Uygurca bir buçuk saat, Özbekçe bir buçuk saat olmuş ve Uygurca ile Özbekçe diğer dillerden ayrılmış, çalışanların sayısı da 20 den fazla kişiye ulaşmıştır.

Ayrıca Uygurca yayının programları öncesine göre yenilenmiş ve eksiklikler tamamlanmıştır. Bu programlar; Kuran Kerim'in Uygurca ilmi halinin yanı sıra Dünya ve Suudi Arabistan'ın bölgesel haberlerinden oluşmaktadır. Edindiğimiz bilgiye göre, şunda dış ülkelerde Amerika Birleşik Devletlerinden başka Suudi Arabistan, Kazakistan ve Kırgızistan'da da Uygur dilinde radyo yayını yapılmaktadır. 1947'den buyana Uygurca yayını sürdüren Özbekistan Uluslar arası radyosu, bu yıl Uygurca yayına sınır getirmiştir.

Çin, Uygur Özerk Bölgesindeki Okul Çağı Gelmemiş Çocuklara Çin'ce Eğitim İçin Fon Ayırdı

Çin hükümeti Uygur Özerk Bölgesi'nde daha okul çağına gelmemiş çocuklara Çince öğretmek için fon ayırıyor.

Çin'in Tanrı Dağ sitesinin haberine göre, Özerk Bölge yönetimine bağlı maliye nezareti, Hoten, Kaşgar v.b yedi vilayet ve buralara bağlı köylerde daha okul çağına gelmemiş 122 bin 939 çocuğa Çin'ce öğretmeyi hedeflemiş, "çift dilli eğitim" adı altında "70 milyon 390" bin yuen fon ayırmıştır. Bu plana dahil edilen çocuklar için günlük bir buçuk yuan yardım edilmesi karara bağlanmıştır.



Uygurlar Çin hükümetinin Uygur Özerk Bölgesi'nde 'Çift Dilli Eğitim' prejesini başlatmasını, Uygur dilini yok ederek, Uygur Özerk Bölgesi'ni Çinlileştirmeye yönelik olduğunu düşünüyor ve bunun gerçek delillerini dünya kamuoyuna açıklıyorlar.

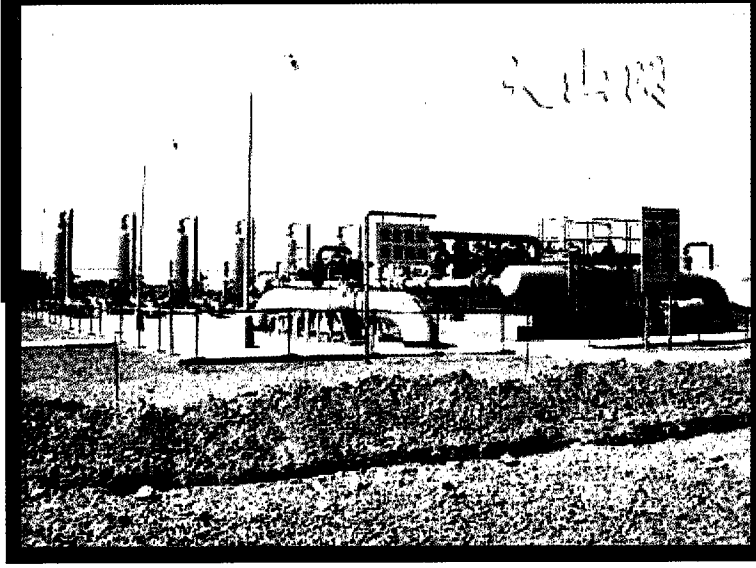
Amerika Kongresi'nin Çin İşleri İcra Komitesinin 2007'de yayınladığı yıllık raporunda da, Çin hükümetinin Uygurların milli kimliğine yönelik uyguladığı "sert darbe indirme" politikası ve Uygur diline getirilen sınırlamalar eleştirildi.

Çin Doğu Türkistan'ın Doğal Gazını Çin'e Taşıma İşine Hız Verdi

Çin medyasının haberine göre, Tarım Petrol şirketi, geçen yıl kasım ayı boyunca, doğal gaz üretim miktarı ve batının gazını doğuya nakletme miktarını geçen yılkinen oranla daha da arttırmıştır.

Çin petrol ve doğal gaz şirketi Tarım petrol yatakları şirketi geçen yıl 31 Ekim'e kadar üretilen doğal gaz miktarının 13 milyar 200 milyon metreküpe ulaştığı, batı'dan doğuya taşınan doğal gaz miktarı 11 milyar 200 milyon metreküpe ulaşmış, adı geçen petrol şirketinin günlük doğal gaz üretim miktarı 45 milyon metreküpü geçmiş, 2007 yılının sonuna kadar üretilmesi hedeflenen doğal gaz miktarı 15 milyar 700 milyon metreküp olup, Çin Doğu Türkistan'ı ilk sırada yer alan üretim merkezi haline dönüştürmeyi planlıyor.

Çin Doğu Türkistan'ın doğal gazlarını Doğu bölgesine nakletme adımı hızlandırmak amacıyla, 2004'de Batı bölgesinin gazını



Doğu Bölgesine nakletme hattı tesisatını tamamlamıştır. Edinilen bilgiye göre, Çin Petrol ve Doğal Gaz Şirketi Kuzey Batı'da yine ikinci büyük petrol ve doğalgaz boru hattı tesisi için 102 milyar yuen yani 13 milyar 600 milyon dolar fon ayırmıştır. Bu 8 bin kilometre karelik petrol ve doğalgaz sevkiyat boru hattı önümüzdeki yılın başında başlayacak, 2010 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Wu Banggo, Doğu Türkistancıların Bastırılmasında Yardım Eden Özbekistan'a Teşekkür Etti

Özbekistan'da ziyarette bulunan Çin Ulusal Halk Meclisi Daimi Komitesi Başkanı Wu Bangguo, Cuma günü Taşkent'te, Özbekistan Yüksek Meclis Başkan Yardımcısı Edhem ŞADMANOF ile görüşmesinde iki ülkenin parlamenterleri arasındaki ilişkileri daha da güçlendirmeye istekli olduğunu vurgulamıştır.

Wu ayrıca, Çin ile Özbekistan'ın BM ve Şanghay İşbirliği Örgütü çerçevesinde uyumlu ve dayanışma içerisinde olduklarını vurgulamış, Çin ile Özbekistan'ın siyasi, ekonomik, enerji ve güvenlikle ilgili konularda 15 yıldır dayanışma içerisinde ilerleme kaydetmiştir, dedi..

Cuma günü Taşkent'te düzenlediği basın toplantısında, Çin'in, Tibet ve Tayvan meselelerinde Özbekistan'ın Çin'e destek verdiğini özellikle Doğu Türkistan teröristlerine karşı Çin Hükümetine sağladığı yardımından ötürü Özbekistan hükümetine teşekkür edeceğini de belirtmiştir.

Özbekistan Parlamento başkan yardımcısı ŞADMANOF demecinde, Özbekistan hükümeti, Çin'in gerek Uluslararası ve bölge-

sel sorunlarla ilgili tutumunu, gerek Şanghay İşbirliği Örgütü içindeki rolünü takdir eder, demiştir.

Bilindiği üzere, Özbekistan hükümetinin özellikle, 2005 Mayısında devlet başkanı İslam KERİMOF yönetimine karşı ENDİ-CAN'da patlak veren gösterileri kanlı bastırması ve 2006'deki Kanada vatandaşı, Doğu Türkistan uyruklu Hüseyin Celil'i Uluslar arası Hukuka aykırı olduğu halde, Çin'e teslim etmesi, Uluslar arası İnsan Hakları Örgütleri ile Batılı Ülkelerin sert eleştirilerine neden olmuştu.

Çinli Öğrencileri Doğu Türkistan'a Yerleştirme Projesi Uygulanıyor

Çin'de üniversiteden mezun olan Çinli gençleri, Uygur Bölgesine getirip yerleştirme projesinin hayata geçirilmesi için "Batı Bölgeleri Destekleme" planı çerçevesinde her yıl bir çok Çinli genç, Doğu Türkistana gelip işe yerleşmekte ve onların çoğu iyi imtiyaz ve hayırseverlik güvencesi altında Doğu Türkistana yerleşme fırsatından yararlanmaktadırlar.

Batı Bölgelere Yardım planından başka yine 2000 yılında Çin Eğitim Bakanlığı, Çin Komünist Partisi Merkezi Komitesi Pro-



paganda Dairesi v.b kurumlar tarafından tesis edilen "Batıy Keşfetme - Eğitim Ödül Planı" olarak adlandırılan proje kapsamında ve cesaretlendirme ve yardım etme eğitim para ödülü yakında çalışma ve tesis etme ordusunun temel karargahı olarak bilinen Şihenze şehrindeki 38 Çinli üniversite öğrencisine verilmiştir.

Uzun yıllar Şihenze'deki yüksek eğitim merkezlerinde görev yapan bir yetkilinin söylediğine göre, adı geçen eğitim ödül planı esas olarak kolordudaki Çinli öğrencilere yönelik olup, günümüzde kolordudaki Çinlilerin Çin Merkezi hükümetinin bazı politikalarına olan tepkileri sertleşmekte hatta bazı Çinliler çocuklarının mümkün olduğunca Çin'den iş bulup taşınmasını istemektedirler.

Çin Hükümeti Uygurlara Sindirme Politikası Uyguluyor

Çin hükümeti Doğu Türkistanda "Sert Darbe İndirme" operasyonunu aralıksız sürdürmekte olup, haberlere göre, Çin halihazırda Aksu İlının Bay İlçesinde bu yılın ortasından başlayarak sürdürmekte olduğu "Sert Bastırma Operasyonu"nu tekrar başlatmıştır. Bu çerçevede, Dünya Uygur Kurultayı bildiri yayınlarak Çin'in bu uygulamasına sert tepki gösterdi.

Edinilen bilgiye göre, Çin hükümeti Bay ilçesine bağlı köylerdeki bütün yollara kontrol noktası kurup, bütün evlerde arama yapıp, dini materyalleri toplama ve din adamlarını tutuklamaya devam etmektedir.

Çin hükümeti BAY İlçesinin Selim Köyünde "İslam Özgürlük Partisi" üyelerinin olduğunu bahane ederek, bu köyde 6 yıldır aralıksız baskı politikası ve operasyonlarını sürdürmekte olup, şimdiye kadar birçok kişi tutuklanmış ve Çin bu köyde bir haftadır arama operasyonlarını daha da genişleterek operasyonlarını ev ev sürdürmektedir.

Dünya Uygur Kurultayı sözcüsü Dilşat REŞİT'in bildirdiğine göre, Doğu Türkistan'da Çin'in iddia ettiği gibi "İslam Özgürlük Partisi"

mevcut değildir ve bu Çin'in bu iddia ile yürüttüğü operasyonunun bir parçasıdır. REŞİT ayrıca, Çin hareketinin hiçbir dayanağı yoktur. Bu nedenle Çin 'in Doğu Türkistanda bu gibi sindirme operasyonlarına biran önce son vermesi gerektiğini vurguladı. "Çin'in bu icraatı Uygurların dini özgürlük haklarını ağır bir şekilde ihlal etme anlamına gelmenin yanı sıra Uygurların normal yaşamlarını sürdürmesine de çok ağır müdahaledir" dedi.

Çin her yıl aylarca devam eden "Sert Darbe İndirme" operasyonlarını Doğu Türkistan'da aralıksız sürdürmekte, bu da, dünya çapında faaliyet gösteren insan hakları örgütlerinin tepkisini çekmekte ve bu örgütler, Çin'in bu zorbalığa dayalı icraatlarının Uygurların İnsan Haklarını ağır bir biçimde ihlal ettiğini yıllık raporlarında açıkça belirterek, Çin'i kınamaktadırlar.

Dünya Yazarları Doğu Türkistanlı Düşünce Suçlusunu Yazarları Serbest Bırakmaya Çağırıyor

Çin ve dünyanın değişik ülkelerdeki bir çok yazar, Çinli yetkililere açık mektup yazarak, Çin hapishanelerinde tutuklu bulunan ve aralarında Uygur yazarların da bulunduğu 40 yazarın olimpiyattan önce serbest bırakılmasını istedi.

Çin makamlarına gönderilen mektup: "Biz Düşünce Özgürlüğü İçin Hazırız" başlığını taşıyor; bu mektubu, Çin ve dünyadaki ünlü yazarlardan Margerit ATWUD, Frankine PROSE, Çinli yazarlardan Lyu SHYAWBO, We JENG yiler yazmıştır.

Mektup, Çin devlet başkanı Hu jintav, Çin yüksek teftiş mahkemesi başkanı Jiya Chunwang WE Çin Yüksek Mahkemesi Başkanı Shaw YANG'ya yollandı.

Bu yıl Ağustos ayında Çin hükümeti "Biz Hazırız " sloganıyla olimpiyat propagandasını başlatmış ve bu çerçevede "Biz Hazırız "konulu olimpiyat şarkısını da ilan etmişti.



A d i geçen açık mektupta, Çin'in "Dünya İnsan Hakları Günü'n'de Çin'in gerçek anlamda hazır olduğunu ispatlamak için hapis-teki yazarların bırakılması şöyle talep edilmiştir: "Bugün dünya insan hakları günüdür. Biz sizlerden, Çin'in sadece olimpiyat için değil aynı zamanda bütün Çin vatandaşlarının tüm haklarını tanıma, güvence altına alma ve tebrik etmeye de hazır olmaya çağırıyoruz."

Mektupta Doğu Türkistan'da tutuklanan yazarlardan Tohti Tuniyaz (Muzat), Nurmuhemmet Yasin, Abduljan Memtimin ve Küresh Hüseyin v.s vardır.

Doğu Türkistan'dan Zorla Çin'in Diğer Eyaletlerine Çalışmaya Götürülen Kızlardan Bazıları Yurda Döndü

Çin medyasına göre, 10 Aralık Çin'in Je Jiang eyaletinin Pingşu şehrindeki bir fabrikada çalıştırılmak üzere götürülen bazı Uygur kızları yurda dönmüştür. Bu sefer yurda dönen kızların çoğu Yenihisar ilçesinden bu yıl Mart ayında Çin'in Jejiang eyaletine götürülmüş, götürüldüğünden bu yana bu kızların nerede olduğu bilinmemektedir. Halbuki, biz daha önce Çin fabrikalarından kaçıp gelen bu kızlardan edindiğimiz bilgilere göre, bu

kızlar fiziksel aşagılama gibi durumlara maruz kalmışlardır.

Çin'in Doğu Türkistan Bölgesindeki hükümeti ve yerel yönetim organları 2006 yılının sonlarından başlayarak Uygur kızlarını Çin eyaletlerine zorla götürmüş, Çin'in bu icraatı dünyanın değişik ülkelerinde yaşayan Uygurları büyük endişeye sevk etmiş ve Uygur İnsan Hakları savunucularının çabalarıyla dünya kamuoyunun dikkatini çekmişti.

Amerika Dışişleri Bakanlığı İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele ve Denetleme Dairesi'nin başkanı, Büyükelçi Mark LOGAN, Uygurların İnsan Kaçakçılığının kurbanı olduğunu belirtirken, Uygur kızlarını mevcut koşullar altında Çin eyaletlerine götürülme haberi doğruysa, bunun insan kaçakçılığı suçunu teşkil edeceğini bildirmişti.

BM Çalışma Örgütü Doğu Türkistan Teşkilatlarından Rapor İstedi

BM Çalışma Örgütü dış, ülkelerdeki Doğu Türkistan teşkilatlarının şikayeti üzerine Doğu Türkistan'daki yerel emek gücünün hizmet, maaş, sağlık ve sosyal ve medeni konularda aşagılanma, Uygur kızlarının Çin eyaletlerine zorla götürülmesi meselesinde gözlemci olacağını belirtmiştir. İsveçre'nin Cenevre şehri'ni ziyaret eden muhaceretteki Uygur hareketinin lideri Rabiye KADİR hanım, BM Çalışma Örgütü çalışanlarıyla bir araya gelirken bu meseleleri tartıştı.

"Çin'in imzaladığı BM'nin ilgili emek taahhütlerine aykırıdır"

Kaşgar İl Parti Sekreteri Shi Dagang, Kaşgar'daki bütün kurumların temsilcilerinin katıldığı bir toplantıda "Uygur kızlarının Çin'e gidip çalışmasına karşı çıkmak, Uygur halkına yapılan kötülüktür" derken, , Uygur kızlarını ucuz emek gücü olarak geniş kapsamlı Çin'e götürme politikası BM Çalışma Örgütü'nün dikkatini çektiği ve bu Çin'in imzaladığı BM'nin ilgili emek ahdinamelerine aykırı" olduğunu söyledi.



Rabiye KADIR Hanımın açıklamasına göre, Çalışma Örgütü çalışanları Çin'e göç ettirilen Uygur kızları ile ilgili olarak bazı bilgiler edindiğini ve Uygurların bu mesele hakkında kendilerini delil - materyal temin etmesini talep etmiştir. Bu seferki buluşma BM Çalışma Örgütü çalışanların Uygur temsilcisi ile ilk defa karşılaşması ve Uygur kızlarının Çin'e göç ettirilmesi, zorunlu çalışma kampları ve Uygur emek gücünün zorlukları hakkında ilk bilgi edinmesidir. Rabiye KADIR hanım, Çalışma Örgütü çalışanlarına Uygur çiftçilerinin durumu, zorunlu çalışma, Çin'deki Uygur kızları ve onların ebeveynlerinin şikayeti anılan CD sini Çalışma Örgütü çalışanlarına takdim etmiştir.

Amerika Dışişleri bakanlığı insan kaçakçılığıyla mücadele dairesi başkanı, büyükelçi Mark LOGAN, Çin'in "doğum yaşındaki kızları göç ettirme planı tesadüf değildir" derken, Rabiye KADIR hanım Çin'in bu planı "Ergenlik çağındaki Uygur kız ve erkek gençlere evlenme fırsatı tanınmamasındaki asıl hedef, Uygurların doğal olarak çoğalmasını engellemektir" dedi.

"Uygur emek gücünün durumunu resmi bir mesele olarak gündeme getireceğiz"

Çin Doğu Türkistandan Her Yıl 300 Bin Kişiyi Çin'e Göç Ettirmeyi Planlıyor

Çin medyasına göre, 12 Aralıkta sona eren Uygur Özerk Bölgesi 7. komitesinin 5. Genel kurulunda Doğu Türkistan'ın güneyindeki iki vilayet ve bir ilçeye bağlı köylerdeki 1 milyon 300 bin çiftçiye teknik açıdan eğitim vererek "her bir aileden bir kişiyi işe yerleştirmek" politikasının hayata geçirilmesine vurgu yapılmıştır.

Tanridağ haber sitesinin açıklamasına göre, Çin, Doğu Türkistan'da "11. Beş Yıllık Plan"ın son dönemde Doğu Türkistan kırsalından "her yıl aralıksız 300 bin kişiyi göç ettirip işe yerleştirilmesini güvence altına alarak, her yıl yaklaşık 1 milyon 500 bini aşkın kişiyi emek - istihdam vasıtasıyla yararlanmak" için katılımın sağlanması kararlaştırılmıştır.

İşte bu karara uygun olarak, Çin hükümeti ve Doğu Türkistan yerel hükümet yetkilileri 2006 yılının sonlarından başlayarak, köylerdeki yedek emek güçlerini Çin'de işe yerleştirme bahanesiyle Doğu Türkistan'ın güneyindeki kasaba ve köylerden binlerce Uygur kızını Çin'e nakletmiş ve bu dış ülkelerde yaşayan Doğu Türkistanlıları kaygılandırmaktadır.

Çin Hükümeti Doğu Türkistanda Kamuya Personel Alırken Dinsizleri Tercih Ediyor

Uygur Özerk bölgesi yetkililerinin bütün illerdeki ilgili kurumlara gönderildiği bir genelgede, yerel yetkililerden resmi kurumlara teknik ya da çalışanları kabul ederken dine inanmayan, dini faaliyetlere iştirak etmeyenlerin alınması talep edilmiştir.

2007 - Sayı 7, olarak işaretlenen "resmi kurumlara teknik uzman ve çalışan kabul etme taslağı", Uygur Özerk bölgesi komünist partisinin teşkilat bölümü, memurlar nezareti, emek ve sosyal refah nezareti ve maliye nezareti gibi organlar tarafından hazırlanmıştır.

Bu taslağa göre, kabul edilenin Çin dilini iyi bilmesinin yanı sıra, milli bölücü ve yasadışı dini faaliyetlere hiç baş eğmeden karşı çıkan kişilerden olması başka bir deyişle dine inanmayanlardan olmasına önem verilmesi talep edilmiştir.

Ancak taslakta dini faaliyetlerin hangi dini faaliyetleri kapsadığı belirtilmemiş, sadece Ramazan ve Kurban bayramı namazı ve cenaze namazına katılan bir kişinin dini faaliyete katıldı mı diye kaydedilecek ya da kaydedilmeyecek olduğu dile getirilmemiştir.

Çin anayasasında, Çin vatandaşlarının dini özgürlükleri kabul edilse de, insan hakları örgütleri Çin vatandaşlarının dini ibadet özgürlüklerinin kısıtlandığını dile getirerek Çin'i eleştirmektedirler.

FAALİYETLERİMİZ

12 Kasım'da Kurulan Cumhuriyetlerimizi Andık



12.11.2007 Ankara: Aziz vatanımız Doğu Türkistan'da Çin işgaline son vermek maksadıyla 12 Kasım 1933 ve 12 Kasım 1944 yıllarında kurulan Cumhuriyetleri anmak ve yakın geleceğe ışık tutması amacı ile Doğu Türkistan kültür ve dayanışma derneği Ankara şb. Bşk. Sn. Hayrullah EFENDİGİL'in çalışmaları ile Ankara Ticaret Odası toplantı salonunda 11.11.2007 tarihinde "12 Kasım 1933 ve 12 Kasım 1944 Yıllarında Kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetlerini anma paneli" düzenlenmiştir.

Paneli konuşmacı olarak Türk Dünyası İnsan Hakları Derneği Gen.Bşk. Sn. Abdullah BUKSUR, Sn. Dünya Uygur Kurultayı Bşk. Yrd. Doğu Türkistan Kültür Day. Der. Gen. Bşk. Seyit TÜMTÜRK, Bilkent Ün. Ulus. İliş. A. Dalı Öğr. Üyesi ve Dünya Türk Gençleri Bir. Gen. Bşk. Sn. Dr. Hasan Ali KARASAR, Ankara Ün. D. T. C. F. Öğr. Üyesi Sn. Erkin EMET, Ankara Ün. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Öğr. Üyesi Ali MERTHAN DÜNDAR.

Konuşmacılar kısaca tarih sürecinde Doğu Türkistan, Doğu Türkistan da bağımsızlık mücadelesi ve Japonya, Uluslar arası sahada Türk-Çin ilişkileri, konularında birbirlerinden değerli bilgileri sundu. Sn. Sabahattin ÇAKMAKOĞLU MHP. Kayseri milletvekili ka-

tıldı. Panelimize yaklaşık 300-350 kişilik Doğu Türkistan dostları ile birlikte Ankara'da bulunan tüm siyasi partilerin yönetim kurulu üyeleri, Tüm Şehit ve Gaziler federasyonu üye ve yöneticileri, Türkmeneli derneği başkanı ve üyeleri, Kamu-Sen'e bağlı tüm sendikaların başkanları, Ankara'da bulunan sivil toplum örgütü üyeleri, katıldılar.

Uluslar Arası Kudüs Konferansı Düzenlendi



15-16 kasım 2007 tarihleri arasında İstanbul feshane'de uluslararası kudüs konferansı düzenlendi. Konferansa Dünya Uygur kurultayını temsilen DUK Bşk. Yrd. Sn. Seyit TÜMTÜRK katıldı.

Uluslararası Kudüs konferansına 103 ülkeden üst düzey bürokratlar yetkililer katıldı. Konferans süresince Doğu Türkistan meselesi katılımcıların dikkatine sunuldu. Çin işgalindeki Doğu Türkistan'ın bugünkü durumu hakkında bilgi verdi. İngilizce ve Arapça olarak hazırlanan broşürler dağıtıldı.

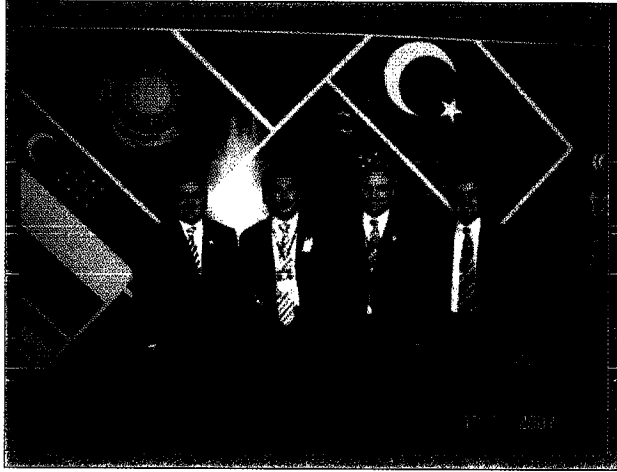
Uluslar Arası Sivil Toplum Örgütleri Toplantısı Yapıldı

18.11.2007 İstanbul'da dünyanın dört bir tarafından gelen dernek, vakıf gibi sivil örgüt temsilcilerinin katılımı ile Uluslararası Sivil Toplum Örgütleri toplantısı düzenlendi. Toplantı vesilesi ile katılımcılar, sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerini ve amaçlarını tanıtmak amacı ile stand açtılar.

Toplantıya Doğu Türkistan'ı temsilen DUK Bşk.Yrd. Sn. Seyit TÜMTÜRK ve İstanbul Doğu Türkistan maarif ve day. der. yöneticileri katıldı.

Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneğinin organizasyonu ile Doğu Türkistan standı açıldı. Katılımcıların yoğun ilgisini çeken Doğu Türkistan standından, ziyaretçilere Doğu Türkistan hakkında bilgi verildi.

11. Türk Devlet ve Toplulukları Toplantısı Bakü'de Yapıldı



11. Türk Devlet ve Toplulukları Dostluk, Kardeşlik ve İşbirliği Kurultayı 17-20 Kasım tarihleri arasında Azerbaycan'ın Başkenti BAKÜ'de düzenlendi. Kurultaya Doğu Türkistan'ı temsilen Dünya Uygur Kurultayı Bşk.Yrd. Seyit TÜMTÜRK ile birlikte 6 kişilik bir heyet katıldı.

Kurultayın açılış konuşması yapan ev sahibi Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham ALİYEV (İşte, dilde, fikirde birlik) olunması gerektiğini söyledi. Kurultayda konuşma yapan TC. Başbakanı Sn. R. Tayyip Erdoğan'da Türk dünyasında yaşanan olayların iyi değerlendirilmesi gerektiğini söyledi ve Türk Dünyası devlet ve toplulukları sekreteryası oluşturulması gerektiğini söyledi. Ortak dil ve tarih araştırmaları yapılarak eğitimde bir tek müfredatın uygulanmasını önerdi.

Kurultayın sonuç bildirisinde Doğu Türkistan ile ilgili iki önemli madde yer aldı.

1. Doğu Türkistan'daki insan hakları ihlallerinin Çin ile olan ilişkilerde dile getirilmesi.

2. Çin'e yapılacak resmi ziyaretlerde Doğu Türkistan'ın da ziyaret edilecek yerler arasına alınması.

DUK Başkan yardımcısı Sayın TÜMTÜRK, uluslararası ilişkiler komisyonu çalışmalarına katıldı. Komisyona Doğu Türkistan ile ilgili rapor sunuldu.

DUK heyeti Azerbaycan meclisi milletvekilleriyle, T.C. Kültür ve Turizm Bakanı Sn. Ertuğrul GÜNAY, Sanayi Ticaret bakanı Sn. Zafer ÇAĞLAYAN ayrıca Türkiye'den gelen yetkililer ve sivil toplum örgütü temsilcileri ile ikili görüşmeler yaptı.

Kurultay sırasında Kanal 7, Azerbaycan Televizyonu, Türkmeneli televizyonlarında programlar yapılarak, Doğu Türkistan davası anlatıldı. Ayrıca Azerbaycan'daki ulusal gazeteler ziyaret edilerek Doğu Türkistan'da işgalci Çin'in uygulamaları hakkında bilgi verdi...

İHH Kayseri Şubesi Açıldı



01.12.2007 Kayseri:İnsan Hak ve Hürriyetleri (İHH) İnsani Yardım Derneği'nin Kayseri Şubesi 1 Aralık 2007 Cumartesi günü yapılan tören ile açıldı.

Açılışa insani yardım vakfı genel baş-

kanı Av. Bülent Yıldırım, AKP milletvekili Ahmet Öksüzükaya ve çok sayıda davetli katıldı. Törenin açılış konuşmasını yapan İHH Kayseri Şubesi yönetim kurulu başkanı Şaban Sözdüyar şubenin planları hakkında bilgi verdi.

Açılıшта Derneğimiz genel başkanı ve yönetim kurulu üyelerimiz heyet halinde hazır bulundu. Tören esnasında ve sonrasında İHH genel başkanı Bülent YILDIRIM ve Kayseri şube başkanı Şaban SÖZDUYAR ile ikili görüşmeler yapıldı. Doğu Türkistan davasına ve Doğu Türkistanlılara bu güne kadar İHH tarafından yapılan destekten dolayı teşekkür edildi.

Kayseri Valisi Şehrimize Veda Etti



03.12.2007 Kayseri valisi Sn. Osman GÜNEŞ, yaptığı veda ziyaretlerden sonra verilen akşam yemeğinde Kayseri'ye veda etti.

22 Temmuz seçimleri öncesinde 3 aylık bir dönem için İç İşleri bakanlığı yapan ve İç İşleri Bakanlığı Müsteşarlığına atanan Kayseri Valisi Sayın Osman GÜNEŞ, 2 yıla yakın süre görev yaptığı Kayseri'ye ve Kayseri halkına veda etti.

Gerek ilimizde sürdürdüğü valilik görevi, gerekse İç İşleri Bakanlığı görevi esnasında Doğu Türkistanlılara ve Doğu Türkistan davasına manevi desteğini esirgemeyen Sayın Valimizin veda yemeğinde Dernek başkanımız ve yönetim kurulu üyelerimiz hazır bulundu. Sayın valimizin veda yemeği sonrası söz alarak

kürsüye gelen dernek başkanımız Sn. TUMTÜRK, Sayın GÜNEŞ'e Doğu Türkistan davasına verdiği desteklerinden dolayı teşekkür etti. Doğu Türkistan'ın milli kıyafeti Çapan, doppa hediye edildi.

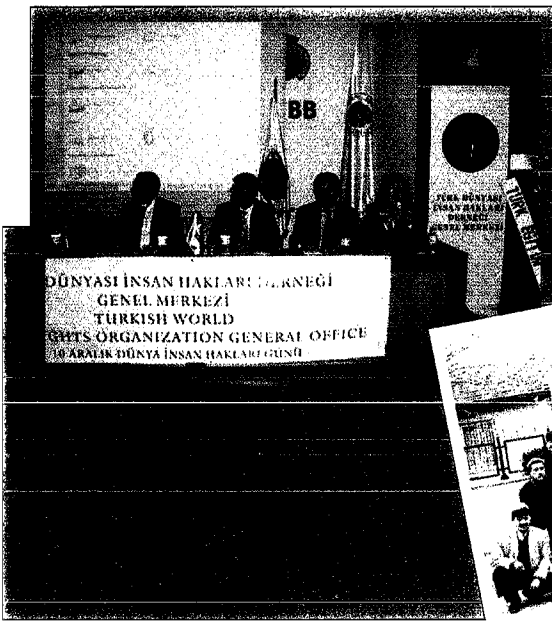
Doğu Türkistan'da Neler Oluyor?



10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü münasebetiyle Doğu Türkistan Kültür Ve Dayanışma Derneği Ankara Şube başkanı Sayın Hayrullah EFENDİĞİL tarafından, Ankara Kızılay Sakarya Caddesinde, Doğu Türkistan'da Çin tarafından işlenmekte olan insan hakları ihlallerini ayrıntılarıyla anlatan basın bildirisi dağıtılmıştır. Ayrıca bu vahşeti konu alan resim sergisi açılarak, Çin'in uyguladığı vahşet bir kez daha kamuoyunun gözleri önüne serildi.

10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü münasebetiyle yaptığımız bu etkinliğe başta Kamu-Sen, memursen, Türkmen cephesi birliği gibi bir çok sivil toplum kuruluşları'nda yanımda yer alarak Doğu Türkistan davasının sahipsiz olmadığını bir kez daha gösterdiler.

Özellikle Ankara'da bulunan üniversite öğrencilerinin yoğun ilgi gösterdiği bu eylemimize katılanlar Ankara şube başkanımız Sayın Hayrullah EFENDİĞİL tarafından bilgilendirilmişlerdir.



Yerel basının yakından takip ettiği bu eylemimiz hiçbir taşkınlığa sebep olmadan olaysız bir şekilde son bulmuştur.

İsa Yusuf ALPTEKİN anıldı

17.12.2007 Doğu Türkistan davasının yılmaz savunucusu İSA YUSUF ALPTEKİN'i rahmetle anıyoruz.

Vefatının 12. yılında Doğu Türkistan ve Türk dünyasına yaptığı hizmetler Doğu Türkistan kültür ve dayanışma derneği genel merkezi tarafından unutulmamış unutturulmamıştır. Her zaman her platformda kendisini minnet ve saygıyla anıyoruz.

Doğu Türkistan, TRT İnt Televizyonunda

09.12.2007 Uluslararası yayın yapan TRT İNT televizyonu yapımcılarından Mine ERKAN'ın hazırlayıp sunduğu Doğu Türkistan'ı konu alan Türkiye'deki Dünya programı, 8,9,10 aralık 2007 günlerinde yayınlandı.

Programın yapımı için Ankara şubemizi ziyaret eden Sayın Mine ERKAN, Şube başkanımız Sayın Hayrullah EFENDİGİL ile röportaj yaptı. Röportajda Doğu Türkistan hakkında bilgi veren Sayın EFENDİGİL, son zamanlarda Çin'in Doğu Türkistan'da uyguladığı soykırım ve asimile politikaları üstünde durdu.

Yrd. Doç. Dr. Erkin EMET, ünlü Türk bilim adamı ve edebiyatçı, Divan-ı Lügat-üt Türk'ün yazarı Kaşgarlı Mahmut hakkında bilgi verdi.

Uluslar Arası Türk Dünyası İnsan Hakları Paneli

12.12.2007: 10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü münasebeti ile Türk Dünyası

İnsan Hakları derneği tarafından Uluslar Arası Türk Dünyası İnsan Hakları konulu 2 günlük panel düzenledi. 9 ve 10 aralık günleri TOBB genel merkezi toplantı salonunda gerçekleştirilen panele Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Azarbaycan, KKTC, Bulgaristan, Yunanistan, Makedonya, Kırım ve diğer Türk devlet ve topluluklarından temsilciler katıldı.

Panele Doğu Türkistanlıları temsilen Yrd. Doç. Dr. Erkin EMET konuşmacı olarak katıldı. Sayın EMET konuşmasında, Tarihten günümüze Çin zulmü ve insan hakları ihlalleri ile günümüzde Doğu Türkistan davasının geldiği noktayı kısaca anlattı.

Kayseri'de Kurban Bayramı Coşkusu

21.12.2007 Kayseri: Dini bayramlarımızdan olan Kurban Bayramı Kayseri'de ikamet etmekte olan Doğu Türkistanlılar arasında daha coşkulu bir şekilde kutlanmaktadır.

Kardeşliğin beraberliğin paylaşmanın sembolü olan bu bayramda birinci gün, kurbanlıkların kesilip ertesi güne hazırlanması ve mezarlık ziyaretleri ile bu günü değerlendiren hemşerilerimiz, esas olan bayramın ikinci gün sabah namazı ile Doğu Türkistan camisinde toplanarak namazın ifa edilmesi ile birlikte başta mahallemizin önde gelen büyüklerin öncülüğü ile, dernek yönetim kurulumuzun hazır bulunduğu yaklaşık 100 kişilik bir cemaat topluluğu ile bütün evleri tek tek dolaşarak ev sahibinin bayramı tebrik edilerek atalarımızdan bu günlere kadar gelen örf adetimizi yaşamının hazzı ile bir bayramı daha geride bıraktık.

Doğu Türkistanlı Müslümanlara Çin Zulmü



Vakit gazetesini ziyaret eden Doğu Türkistan Maarif ve Yardımlaşma Derneği üyeleri, Çin zulmünü anlattı. Çin zulmü altındaki Doğu Türkistan'da Müslümanlar sistematik işkence görüyor. Müslüman Doğu Türkistan halkını İslam'dan uzaklaştırmak için her yolu deneyen Çin yönetimi, 18 yaşından küçükler camiye gitmeyi yasaklarken, kültürel erozyon için barlar açılmasını teşvik ediyor.

Yıllardır Kızıl Çin yönetimi altında zulüm gören Doğu Türkistanlı Müslümanlar, Vakit gazetesi Genel Yayın Koordinatörü Mustafa Karahasanoğlu'nu ziyaret etti. 1949 yılından beri Çin işgali altında olan inançlı Doğu Türkistanlıları tek çatı altında toplamak için kurulan Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği'nin yöneticilerinden oluşan heyet, Karahasanoğlu'na, yaşadıkları sıkıntıları anlattı.

“ZULÜM ARTIK SİSTEMLİ”

Doğu Türkistan'ın İslam'dan uzaklaştırılmaya çalışıldığını belirten Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği Genel Sekreteri Dr. Alimcan Ataullah, “Her yerde barlar açılıyor. Kızlarımızın akılları çelinmeye çalışılıyor” dedi. 11 Eylül saldırılarının ardından yaşanan sıkıntıların arttığını belirten Ataullah, özellikle

camiler ve namaz kılmaya yönelik inanılmaz kısıtlamaları anlattı. Zulmün azalmadığını, artık sistemli hale geldiğini ifade eden Ataullah, şunları söyledi: “Camilere 18 yaşından küçüklerin girmesi yasak. Bir camiden başka camiye cemaatin gitmesi yasak, herkes kendi camisinde kılacak. Her gün okullarda öğle arası verilirken, Cuma günleri öğrenciler Cuma namazına iştirak edemesin diye öğle arası verilmiyor. Namaz kılanı okuldan atıyorlar. Evlerinde kılanları da fişliyorlar. Sadece başkentte ezan hoparlörden okunabiliyor, diğer 15 ilde bu yasak.” Çin kaynaklarına göre 13 milyon olan Doğu Türkistan nüfusunun aslında 25-30 milyon civarında olduğunu belirten Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği Genel Sekreteri Dr. Alimcan Ataullah, Orta Asya ülkelerinin genelde Ruslaşmasına rağmen Doğu Türkistan halkının İslam'a bağlılığının devam ettiğini vurguladı. Baskılar sebebiyle namaz kılma oranının azaldığını, ancak Ramazan'da oruç tutma oranının çok yüksek olduğunu söyleyen Ataullah, oruç üzerinde yaşanan baskıları da şu sözlerle ifade etti: “Ramazan'da oruç tutanlar da fişleniyor. Sahur vakti sokaklar geziliyor, ışık yanan evler fişleniyor ve engeller çıkarılıyor. Sahuru bırakmak istemeyen Müslüman halk ise mum ışığında kendilerini kamufle etmek suretiyle oruç tutuyor.” Ataullah, Türkiye'de yaşayan



Doğu Türkistanlıların destek görebildiği gazetelerden biri de Vakit gazetesi olduğuna da işaret etti. Doğu Türkistanlı Müslüman kardeşlerimizin sıkıntılarını dinleyen Vakit gazetesi Genel Yayın Koordinatörü Mustafa Karahasanoğlu ise, Vakit gazetesinin Doğu Türkistanlı Müslüman kardeşlerimize her zaman destek olduğunu ve bu desteğin bundan sonra da artarak devam edeceğini söyledi. Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği yöneticilerinden, yaşanan bütün sıkıntıları Vakit'e ulaştırmasını özellikle isteyen Karahasanoğlu, "Temelinde İslam düşmanlığı olan kısıtlamaların sona erdirilmesi için medya olarak üzerimize düşen ne varsa yapmaya hazırız. Zulümler her boyutuyla kamuoyuna aktarılmalı. Doğu Türkistan'ın komünist zulüm karşısında İslam'a sarılma aşkı ve bağlılığını takdirle karşılıyoruz" diye konuştu.

"DAYANIŞMA İÇERİSİNDE DAHA ÇOK ÇALIŞMALIYIZ"

Fatih Sultan Mehmet Han İstanbul'u fethettikten sonra gayrimüslimlere dinlerini yaşama hürriyeti verdi. Zorbalıkla davranmadı. Çünkü dinine ve kendine güveniyordu.

Şu an İslam düşmanı tutumların temelinde de bu kompleks var" diyen Karahasanoğlu, dünyaya imtihan için geldiğimizin altını çizerek şunları söyledi: "Dinimizin kıy-

metini bilmeli ve ona göre daha fazla çalışmalıyız. Her Müslümanın mücadele alanı farklı. Kimi özgürlük, kimi eğitim, kimi ise kültürel alanda mücadele veriyor. Biz de bu açıdan en iyi gazeteyi çıkarmaya çalışıyoruz. Bu bakımdan birbirimizle dayanışma içerisinde olarak mücadelemizi sürdüreceğiz. Kamuoyundaki duyarlılığı ayakta tutmak ve Türkiye'deki Doğu Türkistanlıların sorunlarını dile getirmek için elimizden geleni yapacağız."

DOĞU TÜRKİSTAN'IN KURULUŞ YILDÖNÜMÜ

Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Ankara Şubesi tarafından 12 Kasım 1933'te Kaşgar'da, 12 Kasım 1944'te de Gulca'da iki ayrı Doğu Türkistan Cumhuriyeti'nin kuruluş yıldönümü dolayısıyla toplantı düzenlendi. Ankara Ticaret Odası (ATO) Konferans Salonu'nda yapılan toplantının açılışında konuşan MHP Genel Başkan Yardımcısı Sabahattin Çakmakoglu, büyük Türk Dünyasının bugün ayakta tam bağımsızlık içinde yaşayan ülkeleri arasında Doğu Türkistan'ın da bulunmasından gurur duyduğunu söyledi. Türkmeneli Kültür Merkezi Başkanı Erdem Coşkun da, Irak'taki Türkmenler olarak Doğu Türkistanlı'larla aynı sorunları yaşadıklarını belirterek, "Sizler Çin'de, bizler Irak'ta senelerdir o baskı altında yaşamaktayız" dedi.

1933 Yılı

Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti ve Anayasası

Gökbayrak



Kopup geldiğimiz ıssız coğrafyanın
ta kalbinden,

Can çekişen bir memleket.

Gök bayrağın gölgesinde yeşeren,
asırlık zamanların asude mekanın gergine
dokuduğu,

Yörük kilimlerince rengarenk bir
umran...

Yürekleri Tanrı dağı kadar yüce
milyonlarca Uygur Türkü'nün ezeli ve ebedi
vatanı; Doğu Türkistan

Doğu Türkistan Türkleri yaşadıkları
topraklarda hiçbir zaman esareti kabul etme-
miş atalarının emaneti olan bu kutsal coğraf-
ya üzerinde ezeli düşman Çin ile devamlı sa-
vaş halinde kendi yurtlarını istilacı Çin'lilere
karşı korumuşlardır.

En yakın tarih olarak 1863 yılında Ya-
kup Han Bedevlet tarafından kurulan Doğu
Türkistan İslam devleti yaklaşık 14 senelik
bağımsız günlerinden sonra Çinliler tarafın-
dan fiilen 1877 yılında Yakup beyin ölümün-
den sonra oğulları arasında çıkan taht kavg-
aları sonucu ülke tekrar Çin boyunduruğu altı-
na girmiştir.

1933 yılına kadar bu topraklar üzerin-
de yüzlerce defa ayaklanmalar olmuş ama
her defasında bastırılmış olmasına bağımsız-
lık ateşi gönüllerden hiç sönmemiştir.

1931 yılının başlarında Kumul'da Salih
Dorgan ve Hoca Niyaz önderliğinde başlayan
bağımsızlık rüzgarı kısa sürede bütün bölgeye
yayılarak bir devletin kurulmasına ön ayak
olmuştur.

6 Ocak 1933'te Turfan'da Mahmut
Muhiti kardeşler, 20 Şubat 1932 Hoten'de
Mehmet Emin Buğra beyin kardeşleri Abdul-
lah ve Nur Ahmet beyler, 1933 yılının Temmuz
ayında Altay bölgesinde Kazak Türklerinin li-
derlerinden Şerif han Töre, Timur bey komuta-

sındaki Kaşgar ihtilalcileri'de bu bağımsızlık
savaşına katılarak bu topraklarda tekrar ba-
ğımsız bir devlet kurulmasını sağlamışlardır.
Hicri 1352 senesi 24 Recep ve miladi olarak
12 Kasım 1933 Pazar günü DOĞU TÜRKİS-
TAN İSLAM CUMHURİYETİ Kaşgar'da res-
men ilan edilmiştir. Gökbayrak ilk defa Kaşgar
semaları başta olmak kaydıyla bütün Doğu
Türkistan toprakları üzerinde bağımsızca
dalgalanmıştır.

Bu yeni Cumhuriyetin yeni Dışişleri
bakanı Kasım Can Hacı Hindistan üzerinden
Ankara'ya çektiği bir telgrafla yeni bir Türk
devletinin kurulduğunu müjdeliyor ve "Gök-
bayrak'tan Al bayrağa selam" mesajını iletiyor.

Büyük önder Atatürk bu yeni Cumhu-
riyete ilgisiz kalmaz direktifleriyle Dr. Mustafa
Kentli, Mahmut Nedim, Ahmet Tevfik Paşayı
bizzat göndererek yeni kurulan Cumhuriyeti
kutlamıştır.

Yeni Cumhuriyetin kabine üyeleri şun-
lardan oluşmaktaydı;

Cumhurbaşkanı; Hoca Niyaz
Başbakan; Sabit Damolla Abdulbaki
Savunma Bakanı; General Mahmut

Muhiti

Savunma Bakan yardımcısı; Oraz beg
İçişleri Bakanı; Seyit Zade Yunus Bek
Dışişleri Bakanı; Kasım Can Hacı
Milli Eğitim Bakanı; Abdülkerim Han

Mahdum

Evkaf vekili; Şemsettin Turdi
Adalet bakanı; Zarif Kari
Ziraat ve Ticaret bakanı; Abdül Hüse-

yin

Maliye bakanı; Ali Ahun Bay
Sağlık bakanı; Abdullah Hani
Ulaştırma bakanı; Abdullah Damullah
Millet meclisi başkanı; Tahir Beg
Millet meclisi sekreteri; Sufi Zade



Millet meclisi siyasi partilerden değil İstiklal cemiyeti üyelerinden oluşmaktaydı. Cumhuriyet hükümeti her şeyden önce, kendi varlığını korumaya çalışıyordu çünkü 3 cephe- de birden savaşmak zorundaydı. 1-Çinliler 2-Çinli Müslümanlar (Dunganlar) 3-Ruslarla. Rus ve Çin devleti kendi sınırları içinde bağımsız bir Cumhuriyeti katiyen istemezken Dunganlar da Doğu Türkistan'ı kendi askeri boyunduruğu altına almaya çalışıyorlardı. Doğu Türkistan Cumhuriyeti hükümeti, bir yandan kurtarılmış bölgeleri korumaya çalışırken, öte taraftan Cumhuriyetin yapısını anayasa ile takviye etmeye çalışıyordu, Millet meclisi (İstiklal Cemiyeti) üyeleri 3 Aralık 1933 bir anayasa taslağı hazırlayarak hükümete sunmuştur 30 maddeden oluşan Anayasanın önemli bölümlerini siz değerli okuyucularımızla paylaşmak istedik.

ANAYASANIN PRENSİPLERİ

1 - Doğu Türkistan Cumhuriyeti, şeriat esasına dayanarak bizim için saadet ve şeref ifade eden Kur'an'ın talimatlarına göre idare edilir.

2 - Doğu Türkistan devleti, 'Cumhuriyet' esasına dayalı olup, milletin refahı ve huzuru için çalışır. devlet, milleti, dışarıdan gelen tecavüzlerden korumak ile görevlidir ve milletin dini, milli, kültürel ve iktisadi meselelerini idare eder. Milletin iradesini yerine getirmek ve devlet istiklalini garanti altına almak için Nanking'deki (Çin hükümeti merkezi) karşı bağımsızlığı korunması hususunda tetbirler alması için, cemiyeti Akvam'a müracaata bulunur.

MERKEZİ İDARE:

3 - Devlet idaresinin başında, şeriat üzere hükmeden devlet başkanı (Emirü'l-mü'minin) bulunur.

4 - Devlet, halka istişareye ve parlamentoya dayalı olarak kurulur. Milletin irade ve arzusu onun halk temsilcileri ile ifade edilir.

BAKANLAR KURULU :

5 - a- Devleti idare etmek için mü'minlerin reisi (Emirü'l-minin) başkanlığında, başkentte bir Bakanlar Kurulu teşkil edilir. Bunun dışında 'Başbakan' bulunur. Bakanlar kuruluna 9 bakan dahildir. Din ve adalet, savunma, maliye, dışişleri, içişleri, ticaret ve ziraat, endüstri, eğitim, vakıflar ve sağlık bakanlıkları. Bu 9 bakanlık iki gruba taksim edilir. Birinci grup; savunma ve iktisadiyattan oluşur. Bu grupta Savunma, Dışişleri, Maliye, Ticaret ve ziraat, endüstri bakanları dahildir. Bu gruba bakanlar kurulunun birinci başkanı başkanlık eder.

İkinci grup; İçişleri, din ve adalet, Eğitim, vakıflar ve Sağlık bakanlıkları gibi idari ve kültürel bakanlıklardan ibarettir. Bu gruba bakanlar kurulunun ikinci başkan yardımcısı başkanlık eder.

DEVLET BAŞKANI'NIN GÖREVLERİ:

6 - b- Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin devlet başkanı, hükümeti idare eder ve hükümetin büyük atası sayılır. O, devlet reisi ve başkumandan sıfatıyla, dinin, milletin ve vatanın saadeti, düzeni ve müstakbel gelişimi için hizmet eder.

c- Devlet başkanı, Millet Meclisi tarafından 4 yıl için seçilir. fakat, İslam'ın, vatanın ve milletin kurtuluşunu sağlamak için kahramanca savaşıp bağımsızlığını temin eden halihazırdaki devlet başkanımız Hoca Niyaz Hacı ömür boyu kaydıyla devlet başkanımızdır ve onun bu hususiyetini bütün millet ve askerler tasdik eder.

d- Devlet başkanı, başbakanı tayin eder ve devlet idaresinin Bakanlar kurulunu onaylar.

İzah : Devlet başkanı, Millet Meclisi toplanınca başbakanı ve bakanları, bu meclis tarafından onaylanmaları için tavsiye eder.

e- Bakanlar Kurulu'nun kararlarını devlet başkanı onaylar. Bunları reddettiği va-

kit,yeniden gözden geçirilesi kaydıyla Bakanlar Kurulu'na teklifte bulunur.Devlet başkanı ve başbakan veya bakanlar kurulu arasında bir uyumsuzluk belirdiği takdirde,başbakan istifa eder.Bunun üzerine devlet başkanı yeni bir bakanlar kurulu tertip eder.

f-Doğu Türkistan'a gönderilen yabancı sefirler, misyon ve delegasyonlar, Dışişleri bakanın iştiraki ile devlet başkanı tarafından kabul edilirler.

h-Devlet başkanı,umum askerlerin başkumandan sıfatıyla,Doğu Türkistan ordusuna, başbakan ve Savunma bakanı vasıtasıyla emir verecektir.

i-Devlet başkanı,Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti istişare ve müzakere esası üzerine kurulu olduğundan,Bakanlar kurulunun kararlarının kabulü veya reddi hususunda karar vermede çoğunluğun reyine başvurur.

BAŞBAKANIN GÖREVLERİ:

7 - Başbakan,bütün bakanların reisi- dir. Bundan ötürü, her bakanın meseleleri ile meşgul olma yetkisi vardır. O, aynı zamanda Bakanlar Kurulu'nun başkanıdır. başbakan, haftada bir,olağanüstü hallerde daha sık olmak üzere,bakanlar Kurulu toplantısını yapar. Bu toplantılarda hükümetin almış olduğu bütün tedbirler görüşülür ve bunlar hakkında karara varılır.Bu kararlar''Bakanlar kurulu Kararları''adı ile daha sonra Millet Meclisi'ne sunulur.Kararlar çoğunluk tarafından kabul edilirse,'Kanun' halini alırlar.Millet meclisi toplanamıyorsa kararlar Devlet başkanına sunulur.Bakanlar kurulu kararları,devlet başkanı veya hükümdar tarafından onaylanıyorsa, yine 'kanun' halini alırlar.Bakanlar kurulunun kararları,'Nizamnameler'olarak dahi nitelenirler.

MİLLİ İDARE ŞUBESİ :

8 – Devletin,İslam'ın ana prensipleri üzerine kurulmuş olması nedeniyle bir Din ve Adalet Bakanlığı kurulur.Adalet bakanı Şeyhü'l-İslam hükmündedir.Adalet Bakanlığı

nezdinde,başında bir müftünün bulunduğu fetvalar şubesi (babü'l-feteve)adı ile bir din şubesi kurulur.Adalet bakanlığı,kaza ve hükümet arasında irtibat organı olarak işler. Mıntıka müftüleri seçilmezler.Adalet bakanı /aynı zamanda Şeyhü'l-İslam) ve baş hakim (Kadılar başkanı) mahkemelerin başkanlarını tayin ederler. Hakimler,yalnız Adalet bakanı tarafından tayin edilirler.Adalet bakanı,müfettişler vasıtasıyla hakimlerin adaleti ile ilgilenmelidir. Kanunların şariat'a uygunluğunu kontrol için Adalet bakanı yetkilidir.

Adalet bakanının görevlerinden biri de, hapishanelerin temizliği, medeni şartlara uygun inşaatı ve nezaretinden ibarettir.

SAVUNMA BAKANIN GÖREVLERİ :

9 - Savunma Bakanlığı'nın birinci görevi, memleketi yabancı düşmandan koruyabilecek durumda olan bir ordunun teşekkül ettirilmesidir. Bunun için, önce bir askeri okul kuracaktır. Bu okul, dışardan getirilen yabancı uzmanlar tarafından açılacaktır. Bakanlık, ordu için gerekli fabrika tesislerini inşa edecektir. Yabancı devletlerin askeri hazırlıklarını ve amaçlarını öğrenmek için,askeri gözlemciler tayin edecektir.

Doğu Türkistan için en önemli görev, dışardan askeri bir heyetin getirilmesidir. Bu silah heyeti piyade, süvari, topçu,uçak ve tank uzmanı öğretmenlerden ibaret olmalıdır. Bundan başka Kimyasal maddeler ve savunma için uzmanlar celbedilir ve savunma silahları tedarik edilir.

KAYNAKÇA

1 – Bay Mirza Hayt 'Türkistan Rusya İle Çin Arasında'

2 – Boğzaici Üniv.Yayınları 'Hüzün Coğrafyası Doğu Türkistan'

3 – İsa Yusuf Alptekin 'Doğu Türkistan Davası'

4 – Aydınlar Ocağı Yayınları 'Doğu Türkistan'da İnsan Hakları İhlalleri'

5 - Polat Turfani 'Doğu Türkistan Çin Müstemlekesi'

ÇİNLİ TERÖRİST SHENG SHIH-TSAİ'İN 1933-1944 YILLARI ARASINDA KATLETTİĞİ DOĞU TÜRKİSTAN TÜRKLERİ

Bilge Tigin
Araştırmacı

Doğu Türkistan'da "cellat" olarak anılan Çinli Sheng Shih-tsai 1933-1944 yılları arasında Milliyetçi Çin hükümetinin memuru olarak Doğu Türkistan'ı yönetmiştir. Yaklaşık 12 yıllık iktidarı döneminde 120 bin kişiyi suçsuz yere katletmiştir. Onun katlettikleri arasında Türk (Uygur, kazak, Kırgız, Özbek, Tatar), Çinli, Çinli Müslüman, Rus, Japon gibi değişik ırk, millet, din ve ülkeye mensup kişiler bulunmaktadır. Tayvanlı tarihçi Zhang Da-jun "Doğu Türkistan'da Fırtınalı Geçen 70 Yıl" adlı kitabında Sheng Shih-tsai'in yakmaya yetiemediği belgelerden, katledilen 895 kişinin adı ve memleketini tespit etmiştir. Bunların arasında 340 kadar Türkün adı geçmektedir. Biz bunları bir liste şeklinde dünya kamuoyunun bilgisine sunmayı uygun bulduk.

No-Adı	Memleketi
1- İbrahim	Şayar
2- Mehmetniyaz Hacıhekim	Şayar
3- Boğdabay	Altay
4- Abdurahman	Kaşgar
5- Hasan Yangırçı	Urumçi
6- Abdulla Hak Hazibet	Urumçi
7- İsa Reyhan	Çöçek
8- Abdukadir	Toksu
9- Hurahan	Altay
10- Tatek	Altay
11- Mensur	Kaşgar
12- Raciye	İli
13- Abdullah	Urumçi
14- Mepuzvang	Kuç
15- İbrahim Şeyh	Toksu
16- Mamurbay	Altay
17- Hoca Niyaz	Kumul
18- Hüseyinbay	Urumçi
19- Turdı Ahunbay	İli
20- İminahun	İli
21- Kenci	Korla
22- Tursun Baba	Urumçi
23- Abdulaciz	İli
24- Adilhacı	Kumul
25- Mehbubbek Hacı	Kumul
26- İsmail Datu Ahun	Kumul
27- İbrahimbek	Kumul
28- Ciyat	Kumul
29- Gambar	Altay
30- Şahabudin	İli
31- Abdurahman Hoca	Kaşgar

32- Haydar	Urumçi
33- Gabır	İli
34- Akbarcan	İli
35- Taşmuhammet Yunus	İli
36- Ömergali (Ömer Ali)	Çöçek
37- Osman Hacı	Kumul
38- Sopi Şencang	Kumul
39- Bagavudin Hacı (Bahavuddin Hacı)	Kumul
40- İsa	Kumul
41- Şahbudan	Kumul
42- Madarhan	İli
43- Rahimcan	İli
44- Kasım	Turfan
45- Zacırcan	İli
46- Ababekri Hacı	İli
47- Abdumuteliçan	Urumçi
48- Mirzahmet	Çöçek
49- Musabay	Çöçek
50- Ayubahun	Kaşgar
51- Niyaz Dahan	Kumul
52- Tohtahun	Kumul
53- Tebivalgazi	Kumul
54- Kerim	Kumul
55- Nurtay Hacı	İli
56- Nazmiddin	Kaşgar
57- Gosul	Turfan
58- Naciye	İli
59- Akbar	İli
60- Hacımhoca	İli
61- Temirgali	Altay
62- Mir Yusuf	Çöçek
63- Hamidinbek Hacı	Kuç
64- Savur Dorga	Kumul
65- Erli Dorga	Kumul
66- Salim	Kumul
67- Temirgali	Kumul
68- Aciz	Urumçi
69- Haşım Şangzong	Kaşgar
70- Bacıniyaz Hacı	Kumul
71- Yırgali	İli
72- Muralim	Kaşgar
73- Taşmuhammet	İli
74- İmrahim	İli
75- Sopizat	Aksu
76- Polat	Turfan
77- Tohtahun	Turfan
78- Yunus	Kaşgar
79- Nigmat Hacı	Turfan
80- Abdulla Gazi	Kaşgar

81-Abdumömin Hacı	Turfan	136-Emircan	Aksu
82-İsmail	Kumul	137-İsmail Seyziyev	Urumçi
83-Akmola	Kumul	138-Niyazbek	
84-Zeydin Kalva	Turfan	139-Nimanzak	İli
85-Sadıkahun	Kaşgar	140-Nemet	Turfan
86-Dayırbek	Piçan	141-Niyaz	Piçan
87-Kadir Hacı	Turfan	142-Niyaz	Mori
88-Celimbay	Kaşgar	143-Niyaz	İli
89-Kemal Efendi	Türkiye	144-Nazarov	Çöçek
90-Saliphan	Altay	145-Necibullah Müfti	Turfan
91-Turahun	İli	146-Niyaz İshak	Çöçek
92-Şatalı		147-Nazarbek	Sancı
93-Seyit Aslov	Urumçi	148-Necmidin	İli
94-Abaş	Turfan	149-Nayban	İli
95-Rebeydullah	Turfan	150-Raozi	Andican
96-Buhat	Altay	151-Hisam Gerip	Kuça
97-Bavudullah Laozong	Turfan	152-Şatköl	
98-Sedullah Hacı	Turfan	153-Ersavuş	
99-Mengnik	Turfan	154-Sadu Vahad	Kaşgar
100-Yargali	Kumul	155-Subaba	
101-Tursun	Kaşgar	156-Sabit Turgay	Kaşgar Konaşehir
102-Kurbanniyaz	Turfan	157-Sabit Damolla	Kaşgar
103-Ak Ahmet	Kaşgar	159-Sultan	Uçturfan
104-Ayup		160-Supır	Kumul
105-Bazarbay	Çöçek	161-Nura	Karaşehir
106-İsmail Halı	Turfan	162-Peytul	
108-Halil	Altay	163-Riza	Altay
109-Peyzullah Cisa	Turfan	164-Sali	Turfan
110-Haşım Hasıl	Turfan	165-Savut	
111-Tohti Laozong	Turfan	166-Rahmancan	Kaşgar
112-Haşımın	Kaşgar	167-Sartbay	Çöçek
113-Zayit	Peyzivat	168-Hurşidahun	İli
114-Şemşidin	Turfan	169-Sopi Şangzong	Tohsun
115-Nesuyullah	Kaşgar	170-Sulayman Hacı	Çakılık
116-Mensur	İli	171-Nur	Yeken
117-Rehmitullah	Kaşgar	172-Ermuza	Altay
118-İmincan	Kaşgar	173-Rehmetullah	Kaşgar
119-Rihket	Altay	174-Sali Hacı	Lop
120-Abdurehim Taylak	Turfan	175-Erman	Yengisa
121-Hemdullah	Turfan	176-Rahman	
122-Emet	Tohsun	177-Rozi Ahun	Kaşgar
123-Şerif	Kaşgar	178-Sali	Lopnur
124-Abduvayit	Turfan	179-Subar	Kumul
125-Helil		180-Semet	Turfan
126-Eysa Şennusuf	Urumçi	181-Nur Hacı	Aksu
127-Meruf	İli	182-Erli Şangyou	Aksu
128-Mehmet Urayim Hacı	Turfan	183-Sayim	Lop
129-Zeynel	Altay	184-Rozi Hacı	Kagılık
130-İmin Hacı	Turfan	185-Rebeydullabay	Turfan
131-Abdulitipbek Hacı	Turfan	186-Recep	Urumçi
132-Heytahun	Turfan	187-Pirsuniyaz	Kaşgar
133-Mehmet İmin	Turfan	188-Sultan	İli
134-Sayit	Kaşgar	189-Sedin Damolla	İli
135-Tursun Mehsum	Urumçi	190-Semet Şangyo	Tohsun
136-Behti	Kaşgar	191-Seyit Efendi	Kagılık

192-Turgun
193-Tohtimemet
194-Taburad
195-Tursun
196-Uçabay
197-Uluşbay
198-Ömer Teyci
199-Selim
200-Seyit Nebi
201-Tomay
202-Tohti
203-Teninbay
204-Tohti
205-Turdi
206-Taydoğa
207-Osman
208-Hüseyin
209-Selime
210-İsmail
211-Tohti Mehmet
212-Tohtimet Çong
213-Tursun Sabitov
214-Tayimbek
215-Tasdandı
216-Osman Şangyo
217-Sayit İşan
218-İsmail
219-Tokta
220-Tohda
221-Telen Niyaz
222-Tohdahun
223-Ömerahun
224-Osman Ali
225-Ulam
226-Halim
227-Hasanbek
228-Hiysa
229-Hesen
230-Hisamidin
231-Gazi
232-Haşim Zarif
233-Haurziyit
234-Kadir Hacı
235-Şirik
236-Hayridunla
237-Kayimbek
238-Şaniyaz
239-Şerif Damolla
240-Şerif
241-Şeyh Damolla
243-Kadirahun
244-Hadingali
245-Haşimu
246-Eyir
247-Hudaya

Tohti
Suncang
Guçung
Hutubi
Suilai
Suilai
Altay
Ceminey
Cenşi
Cenşi
Kuça

Turfan
Kaşgar
Kumul

Guçung
Altay

Kagılık
Kaşgar
Çerçen
İli
Çakılık
Yeken
Cenşi
Kaşgar
Turfan
Kumul
Karakaş
Kaşgar
Çöçek
Halı
Altay
Kagılık
Cenşi
Var
İli
Hoten
Kaşgar
Altay
Karaşehir
Karaşehir

Tohsun
Kaşgar
Kaşgar
Turfan
Çöçek
Kaşgar
Kumul
Cenşi

248-Şerif
249-Yüsüf Hacı
250-Yüsüf
251-İmin Hacı Kara
252-Hüseyin
253-Ali Ahunbay
254-Celimhan
255-Gayit Şencang
256-Yüsüf
257-Zekiriş
258-Aktohan
259-Gabdullah Teyci
260-Samet Şangyo
261-Karimbek
262-Niya Dotey
263-İdris Dazora
264-Alim Gazi
265-Yakup Senmo
266-Abdullacan
267-Pakaniyaz Dorga
268-Uzman Mugalim
269-Kasım Rozi
270-Abdugül Hacı
271-İsmail Tubur
272-Kasımcı
273-Tike Tursun
274-Rozi
275-Ali Suncang
276-Tömür Hacı
277-Tohtamey Lencang
278-Yüsüfahun
279-Abduniyaz
280-Abdullah
281-Nurbek
282-Osman
283-Şerif Damolla
284-Muhammetimin
285-Razibola Müfti Molla
286-Yüsüf Hacı
287-Havayaz Kerimali
288-Vahap
289-Doraniyaz
290-Asadullah
291-Sirasedin
292-Sayidin Damolla
293-İbrahim Laozong
294-Hisamidin
295-Karimbayev
296-Rahimcan
297-Yahya Lenfu
298-Tayir Suncang
299-Sayit Gali
300-İmir Kerimali
302-Abduhemit
303-İmin Suncang

İli
İli
Kumul
Turfan
Put
Kaşgar
Kaşgar
Piçan
İli
Kumul
Urumçi
Cenşi
Turfan
İli
Turfan
Turfan
Çöçek
Kumul
Kaşgar
Kumul
Kaşgar
İli
Kumul
Kumul
İli
Kumul
Ahun
Kumul
Kumul
Kumul
Kumul
Aciz
Hoten
Eli

Turfan
Kumul
Kumul
Çöçek
Kumul
İli
İli

Çöçek
Kumul
Kumul
Çöçek
Kumul
Turfan
Kumul

304-Hafızbay
 305-Taştanet
 306-Mamut
 307-Cilamkarı
 308-Osman
 309-İbrahim Mugaliyev
 310-Kutbetcan
 311-Tokta
 312-Abdullah Rehim
 313-Necmidin
 314-Tohtı Yüsüf
 315-Amukadir İshan Molla
 316-Aklem
 317-Gamatbedin
 318-Savur Müfti
 319-Sadık Hacı
 320-Temur
 321-Encivar Muhitof Turfan
 322-Eliboli Uşakof
 323-İmin Gulam
 324-Ahmet
 325-Mahmut Helpet
 326-Ahmetbek
 327-Ahmet Hacı
 328-Musa Şinki
 329-Abdurehim
 330-Muhammet Celim
 331-Akrem Hazret
 332-Muna Mahsut
 333-Muhemmetcan
 334-Sadık
 335-Kanagat
 336-Kurbancan İli
 337-Ramat
 338-Kurbay Cenşi
 339-Zayit Piçan
 340-Bekip Hacı
 341-Haşim
 342-Murza Sadık
 343-Kerimhan

Zhang Da-jun'e göre, Sheng Shih-tsai iktidari döneminde Milliyetçi Çin hükümetince de tespit edilen pek çok suçu işlemiştir. Mesela Sheng Shih-tsai, Doğu Türkistanlı servet sahibi zenginlerin mallarına kanunsuz olarak el koymuştur. Bu zenginlerin içerisinde Kaşgar'dan Ömerbay, Hakimhacı; Urumçi'den Hüseyinbay bulunmaktadır. Ömerbay, Kaşgar'da 200 yıllık zengin ailedendir ve servetinin miktarını tahmin etmek mümkün de-

ğildir. 1938 yılında, Ömerbay suçsuz yere tutuklanmış ve tüm malvarlığına el konulmuştur. Kendisi ise hapisanede öldürülmüştür. Kaşgarlı büyük zengin Hakimhacı da suçsuz yere tutuklanmış, 60 adet para ve mücevher kasası götürülmüştür. Hüseyin Hacı da kanunsuz olarak tutuklanmış ve tüm servetine el konulmuştur. Bu adamın serveti, Zhang Da-jun'e göre, 2750 kilo altın değerindedir. Sheng Shih-tsai'in kardeşi Sheng Shih-ying, Doğu Türkistan'dan 70 kamyon dolusu 200 ton mal götürmüştür. Merkezi hükümetin Doğu Türkistan'a gönderdiği teftiş heyeti Milliyetçi Çin Parti Merkezi Teftiş Komisyonu'na Sheng Shih-tsai'in işlediği suçlarla ilgili bir rapor sunmuştur. Bu rapora göre, Sheng Shih-tsai'in tutukladığı ve katlettiği kişi sayısı 120,000'dir. Bu kişiler 100'den fazla işkence yöntemiyle öldürülmüştür. Sheng Shih-tsai Doğu Türkistan'dan ayrılırken beraberinde 7 kamyon altın ve mücevher götürmüştür. Sheng Shih-tsai Milliyetçi Çin hükümeti tarafından idamla cezalandırılması beklenirken, Tarım ve Orman Bakanı olarak terfi ettirilmiştir. Bunun için Sheng Shih-tsai'in merkeze 55000 (liang), yani 2750 kilo altın verdiği belgelerde bulunmaktadır. Sheng Shih-tsai'in suçları Milliyetçi Çin hükümeti arşivlerindeki kayıtlarda da sabittir. O Milliyetçi Çin hükümetinin memurudur ve Milliyetçi Çin hükümeti bugün Tayvan'da iktidardadır. Dolayısıyla bugünkü Milliyetçi Çin hükümeti veya Tayvan'ı Çin'in bir parçası olarak gören Pekin hükümeti Sheng Shih-tsai'in Doğu Türkistan'da işlediği suçlardan sorumludur. Devlette süreklilik esas olduğuna göre, Milliyetçi Çin hükümeti veya Pekin hükümeti Doğu Türkistan halkından özür dilemelidir. 1938-1945 yılları arasında Çin'i işgal eden Japonlar tarafından tecavüz edilen kadınların hakkını arayan Çin, Sheng Shih-tsai'in haksız yere öldürdüğü 120,000 insanı görmezlikten gelemes. Bugün Doğu Türkistanlılara ikide bir terörist diyen Çin yönetimi asıl terörist Sheng Shih-tsai'i unutmamalıdır. Doğu Türkistanlılar azıllı Çinli terörist Sheng Shih-tsai'in yaptıklarını asla unutmamıştır ve unutamayacaktır. Sheng Shih-tsai'in katlettiği 120,000 insanın yakınlarının Milliyetçi Çin hükümeti veya Pekin hükümeti nezdinde dava açma ve tazminat talebinde bulunma hakları vardır .



Gobin, Goyang ve Tirig Hanlarının Gürhan Oluşu (2)

Mehmet Emin BUĞRA
Çeviri: Gökbayrak

Hicri 574 yılında 2. Gürhan Gobing'in oğlu Tirgo, Goyang Katun'u öldürüp gürhanlık tahtına oturdu. Ona karşı gelen kardeşini de öldürdü. 3. Gürhan Trigo'ya vergi vererek tabi olan Harezimşah Tigiş Hicri 589'da Horasan ve İspahan gibi büyük bir coğrafyayı işgal etti, böylece topraklarını büyüterek gücünü arttırdı. Gürhan'ın etkisinden çıkabilecek güce sahip olmasına rağmen Gürhan'a karşı hiçbir eylemde bulunmayıp dostluğu muhafaza etti. Çünkü o zamanda Moğolistan'da Cengizhan büyük güç kazanarak çevresindeki Türk hanlarını peş peşe yok ederek topraklarını işgal etmekteydi. Dolayısıyla Harezimşah Tigiş o büyük güç önünde Gürhan ile beraber olmanın gerekliliğini görmüştü. Hicri 596 (Miladi 1199)'da Harezimşah Tigiş öldü. Ölmeden önce veliahdı Kutbeddin Muhammed'e şunları tavsiye etmişti: Gürhan ile iyi geçin, vergi vermeye devam et. Çünkü Gürhan güçlü bir padişah. Onun ülkesinin doğusunda güçlü bir düşman var. Gürhan bizi ondan koruyacaktır. Bundan dolayı Gürhan ile olan dostluğumuz ülkemizin barışı için gereklidir. Tigiş'in ölümünden sonra Muhammed Harezimşah bu tavsiyeye az bir zaman uydu.

Bunun sonucunda her iki ülke felakete uğradı. Muhammed Harezimşah Afganistan padişahı sultan Şehabeddin Guri ile birkaç kez savaşmış yenilgi aldı. Sultan Şehabeddin Guri Belh ve Andihoy gibi yerleri işgal etti. Bununla yetinmeyip Horasan'a ilerledi. Harezimşah 80 bin askerden oluşan bir orduya sahip olmasına rağmen Şehabeddin Guri'ye karşı koyamayacağını düşünerek Gürhan'dan yardım istedi ve Merv şehrinde orduyla beraber savunmaya geçti. Sultan Şehabeddin Guri de Merv'e yakın bir yerde askeri karargah kurdu. Tam savaş başlamadan önce Gürhan'ın Harezimşah'ın yardımına gönderdiği askerlerin Afganistan sınırına yaklaştıkları haber geldi. Sultan Şehabeddin Guri kendi topraklarından endişe ederek Harezimşah'a

hissettirmeden korkar gibi bir gecede geri döndü. Gürhan'ın gönderdiği askerlerin sayısı epeyce çoktu. Üstelik Semerkent'teki Karahan sultanı Osman da Gürhan'ın emrine uyarak askerleriyle beraber bu yardım ordusuna katılmıştı. Gürhan ve Sultan Osman'ın birleşik orduları Amu nehrini geçerek Andihoy topraklarına girdi. Sultan Şehabeddin de geldi ve savaş başladı. Savaş sonunda Sultan Şehabeddin ağır yenilgiye uğradı ve az sayıda askerle beraber bir kalede mahsur kaldı. Sultan Osman Kara Hitaylar ile Sultan Şehabeddin arasında elçilik yaparak Sultan Şehabeddin'in tüm mal varlığını ve zenginliğini Kara Hitay askerlerine teslim etme karşılığında sadece canlarını kurtararak geri çekilmelerini sağladı. Muhammed Harezimşah Sultan Şehabeddin'in yenilgisini fırsat bilerek sürekli savaşmış Afganistan ve İran'ı geri aldı ve böylece büyük bir devlete sahip oldu. Gitgide güçlenen Harezimşah Gürhan'a vergi vermekten kurtulmak için Batı Türkistan Hanı Osman'la gizlice anlaşma yaptı. Ondan sonra Muhammed Harezimşah bir bahaneyle Gürhan'ın üst düzey yöneticisini öldürdü.

Gürhan bu olayı araştırmak için veziri Mahmud Bey'i Harezim'e gönderdi. Harezimşah Mahmud Bey'i iyi karşılamayıp ona hakaret etti. Böylece ilişkiler daha da kötüleşti. Bunun dışında Harezimşah işgali daha kolaylaştırmak için "Müslümanları kafir Kara Hitaylar'ın esaretinden kurtarmak için Allah yolunda cihat yapacağım" diyerek Batı Türkistan halkını kendine bağladı.

Harezimşah Hicri 604 (Miladi 1207)'de çok sayıda askerle Amu nehrini geçerek Semerkent'e ilerledi. Bu arada Sultan Osman da Harezimşah'a tabi olduğunu ilan etti ve onun ismiyle hutbe okuttu, para bastırdı. Böylece Batı Türkistan Gürhan'ın himayesinden çıkıp Harezimşah'ın himayesine girdi.



ATASAY KUYUMCULUK

Tepe Home Kayseri Gülsoylar Group
stasyon Cad. Çevreyol Kocasinan / Kayseri
E-Mail info@gulsoylargroup.com
Tel : 0352 231 12 09 | Fax : 0352 231 11 09



GÜLSOY SARRAFİYE
ATASAY KUYUMCULUK
Kazancılar Cd. No: 12
Tel : 232 21 08 - 232 28 46



GÜLKAY A.Ş. DÖVİZ
ALIM SATIMI

Kazancılar Cd. No: 15
Tel : 222 05 40 - 222 47 45



HASPOLAT A.Ş. DÖVİZ
ALIM SATIMI

Bankalar Cd. No: 32
Tel : 221 09 39 (3.Hat)
Fax : 222 59 92

Önce Güven ve Samimiyet



MATS YETKİLİ SATICI

GÜLPAR

MOTOREL ARAÇLAR SATI

Anbar Meykiri 12. Km. Menkiz
Tel: (0352) 311 54 14 (pbx)
Fax: (0352) 311 54 10



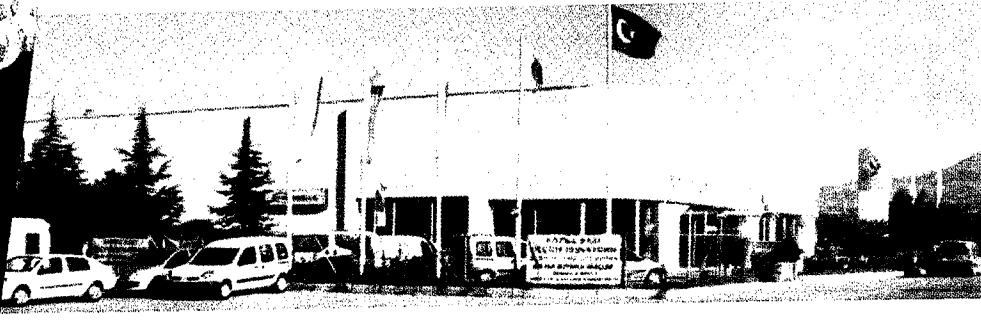
GÜLSOY PETROL
AKARYAKIT - FİYAT LİSTESİ

Shell: Gavre Yolu Gar Girişi No: 4 Tel: 231 09 35



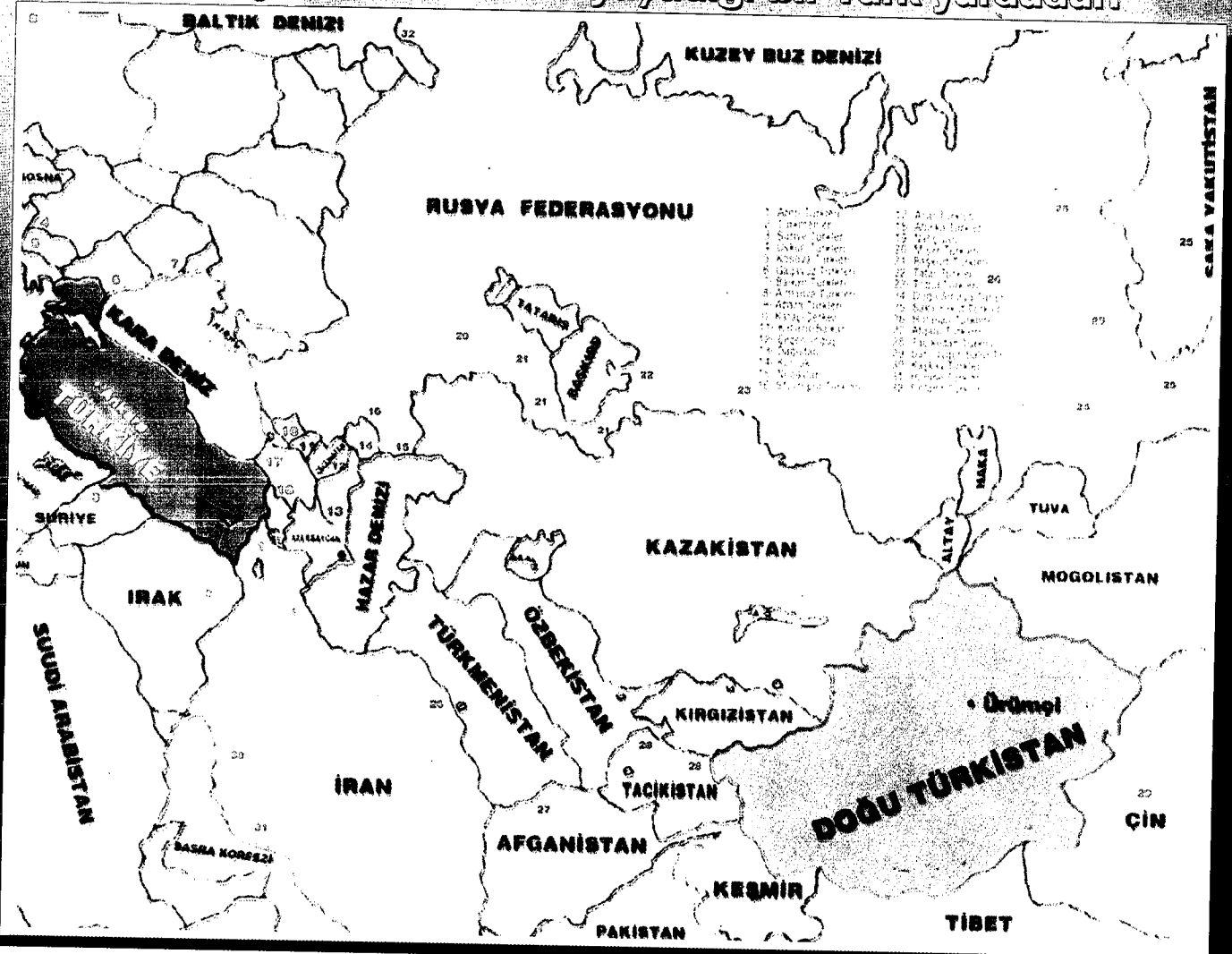
AXA OYAK

GÜLSOYLAR SİGORTA ARACILIK HİZMETLERİ
Orta Sokak Kayseri Cad. No: 13 Menkiz
Tel: 0 352 386 24 28



Doğu Türkistan İŞGAL(in)DE

Doğu Türkistan; 1.828.418 Km² yüzölçümü ile
35 milyon müslümanın yaşadığı bir Türk yurdudur.



GENEL MERKEZ

Hoca Ahmet Yesevi Mah. Türkistan Evleri
44. Sok. No: 28/A
Tel: (0352) 339 39 65 Fax: (0352) 337 35 04
38090 Kocasinan/KAYSERİ

ŞUBE

Sakarya Mah. Talat Paşa Bulvarı
Kılıç Apt. No: 141/3
Dört Yol / Cebeci / ANKARA
Tel & Fax: (0312) 319 54 72

www.gokbayrak.com / gokbayrak@gokbayrak.com



DERSHANESİ

